

ÉLELETÜNK

XXXII. évf. 1. szám (32. Jahrg. Nr. 1)

Az európai magyar katolikusok lapja

2000 január

KADA LAJOS nuncius-érsek, Madrid:

Jubileumi év 2000

Mindenfelé erről beszélünk. Jubiláljunk, készüljünk rá örömteli szívvel, halljuk mindenfelől. De tudjuk világosan, miért jubilálunk? Mit ünnepelünk? Beszélgetés közben néha meglepődhetünk: társunknak csak igen halvány vagy téves fogalma van a sokat harangozott jubileumi év háttéréről, gazdag tartalmáról, amiért valóban örömmel kell készülnünk a benne való részvételre.

Mindenek előtt, minden más ok és cél fölött a mostani év Urunk Jézus Krisztus megtestesülésének, emberré levésének, közénk jöttének kétezeredik évfordulója. Nem tudjuk eléggé felfogni ennek az

eseménynek fontosságát, nem tudjuk lemérni kellőképpen a benne megnyitkozó végtelen isteni szeretetnek és leereszkedésnek nagyságát és messze vagyunk annak megértésétől, amit a „velünk az Isten” misztériuma jelent az emberiség és minden egyesünk számára.

Erre a nagy eseményre, a kétezeredik év megünneplésére, az általa emlékeztünkbe idézett isteni jószág megköszönésére készültünk fel a Szentatya bölcs útmutatása és vezetése alatt, három éven keresztül, melyek elsője Krisztus-év, a második a Szentlélek éve volt és a harmadik, melynek most vagyunk a végén, a Mennyei Atyának szentelt év. Ez az előkészület segített bennünk mindjobban behatolni a Szentháromság egy Isten soha teljesen ki nem meríthető gazdagságába és az egyes isteni személynek a Megtestesülés titkában való részvételébe. Minket a növekvő hála, imádás és tisztelet lelkületének kell eltöltenie a Megtestesülés szent titka és a közénk jött, emberré lett második isteni Személy, Jézus Krisztus előtt.

„Krisztus születésének kétezeredik évfordulója rendkívül nagy jubileumot jelent, nem csupán a keresztényeknek, hanem közvetve az egész emberiségnek, tekintettel arra a szerepre, amit a kereszténység játszott az elmúlt 2000 esztendőben. Jelentőségletes az, hogy ma már szinte az egész világ minden népe az időt Krisztus születésétől számítja, s így e dátum a mai kalendáriumok középpontja lett. Nemde ez is jelzi, hogy milyen páratlan jelentősége van a Názáreti Jézus születésének az egyetemes történelemre?”

A jubileumi évet más események emléke is gazdagítja, melyek különösen számunkra, magyarokra jelentősek.

A Világegyház Nagy Jubileumával együtt kereszténységünk és államiságunk ezredik évét ünnepeljük. Az ünnepi emlékezés során hálát adunk a „Történelem Urának” állam- és egyházalapító Szent István királyunkért, akinek megkoronázása keresztényi államiságunk kezdete. Ennek millenniumát ünnepeljük 2000 január 1-től 2001 augusztus 20-ig.

Hálát adunk „rég nagy Patrónánknak”, „Boldogasszony Anyánk”-nak, aki Szent István országfelajánlása óta közbenjárónk Istennél, talán nagyobb reménnyel most, mint bármikor a történelem folyamán.

Megemlékezünk szentjeinkről, mártírjainkról, történelmünk nagyjairól, akiket nehéz időszakban és sorsfordulókon jelként támasztott az Úr.

Megköszönjük Istennek a Hazát, a Nemzetet, az Egyházat, mindazt a szellemi, kulturális és materiális örökséget, amely a Gondviselés és elődeink révén ránk maradt. Tesszük ezt abban a tudatban, feladatunk mindezt tovább gyarapítani minden képességünk, tudásunk és akaratunk odaszentelésével. Ünneplésünk tehát köszönet a múlt és jelen kegyelmeiért és a jövőre irányuló kérés is: áldja meg Isten családjainkat „jókedvel,

bőséggel”, azaz a remény optimizmusával és a kegyelem gazdagságával, és nyújtson felénk „védőkart” az „ellenség” – a bűn és kísértés – valamint más veszedelem elleni küzdelemben.

E magyar „szentév” méltó és maradandó gyümölcsöt hozó megünneplésére egyháziak és világi hívők dolgoztak ki részletes programot, valóban igazi pasztorális programot, a cél az, hogy ne csak ünnepejlünk külsőlegesen, a felszínen, hanem, hogy a szent év tartalma, lelkiisége, behatoljon a világi és egyházi társadalom különböző rétegeibe. A Szentatya jubileumi bullája szerint ehhez a szentévi lelkiiséghez, világviszonylatban „alapvetően hozzátartozik annak eucharisztikus jellege” – ezt kívánja kiemelni és erősíteni a Rómában jövő júniusban (18-25) megtartandó 47-ik Eucharisztikus Világkongresszus. De ehhez a lelkiiséghez tartozik több más lényeges

Imaszándékok

januárra

1.

Imádkozunk, hogy minden nemzet és kultúra keresztényei éljék és valósítsák a keresztényi közösséget és az egymás iránti megbecsülést.

Jézus közösséget alapított az Újszövetség alapításával. Egyénileg a Jézushoz fordulás, a bűnökből való megtérés után a kegyelmi élet és fejlődés, az Istenben való növekedés csupán közösségben mehet végbe, ez az Ő akarat. Nemcsak azért beszélt Jézus legtöbbször többszámúban, mert többen hallgatták, hanem, hogy a cselekményeket együttesen, azaz közösen tegyék – „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.” – Ez pedig közösségben lehetséges csupán.

Jézus azt is megígérte: „Ahol ketten, vagy hárman összejönnek az én nevemben, köztük vagyok”. Ezért közösségi cselekmény példának okáért a szentmise áldozat – ahol Jézus többrendbeli értelemben jelen van (az imádságban, a szent íráskor mondani valójában, a szent áldozatban a kenyér és bor színe alatt) – és nem néhány száz ember egyéni ájtatossága, imádsága. Ilyen közösséget élni, valósítani kell, hogy fejlődjék. Természetesen nem korlátozódik a közösség léte a szentségi területre, mert vonatkozik az élet más területeire is: az áldozatokkal járó diakoniára, a testvéri segítségre, a bűnök elleni küzdelemre, a jórt való törekvése-fúradózásra és nem utolsósorban egymás megbecsülésére. Mi ennek az ellentéte? A szeretet-hiány, (kezdődik a családban) a gyűlölet, féltékenység, hatalomvágy, pénzvágy (mások pénzére, vagyonára), idegen- és fajgyűlölet és még sok más.

Gyakran halljuk a kérdést: „Ha Isten jó, miért engedi azt a rengeteg bűnt, háborút, szenvedést megtörténni?” A válasz egyszerű: mert a keresztény közösségek, egyének részben nem tartják a szeretet közösséget. Ebből keletkezik a „gyűlölet-közösség”, amelyben növekszik a gyűlölet, amíg robban s már ki is tört a háború, az üldözöttség, a jogtalanság, a bántások, a szenvedések. Egy biztos: nem Isten a hibás. Viszont könnyű másra tolni a felelősséget.

2.

Imádkozunk, hogy a keresztényi karácsonyi örömhírből fakadó „Béke kultúrájának” nemzetközi éve a béke művelésének munkáját hosszú távra inspirálja.

Az emberek rájöttek, hogy a béke nem egy egyszeri aktus – pl. békekötés aláírása nemzetek között – hanem a békét „kulturálni”, azaz művelni kell. Egy állandó folyamat tehát. Közben kialakul a „béke-kultúra”, amely áll bizonyos dolgokból, amelyeket teszünk és olyanokból, amelyeket nem teszünk, akkor sem, ha kedvünk, esetleg eddigi felfogás szerint jogunk is lenne rá. (Pl.: vérbosszú!) Akkor sem, ha a jogtalanság mások részéről felkorbácsolja igazságérzetünket. Ez nem könnyű és legtöbbször csak keresztényi közösségben valósítható meg, ahol a közösség tagjai velünk hordják, nyíthetik szomorúságunkat, az igazságtalanságot, a sértést, a kárt.

Következő foka a „béke-kultúrának”, hogy olyan csoportok, népek, kultúrák is átvesszék és alkalmazzák ezt, amelyek fejlődésükben, normáikban különböznek a kereszténységtől, olyannyira, hogy a vallással nem hozzák tartozó „hitetlen kutyák” megölése saját hitük szerint Isten előtt kiváló cselekedet, amelyért jutalmat kapnak a másvilágon. Sokat kell imádkoznunk!

Háromkirályok imádása (részlet)

Illuminált kézirat (francia) a 15. sz.-ból: Bibliotheca National, Madrid

mozzanat: a zarándoklatok – a szent kapu megnyitása – a szentévi búcsú elnyerése – az emlékezet megtisztítása, ami a Pápa szerint azoknak a vétségeknek a megbocsátását jelenti, amelyet a Krisztus nevet viselők követtek és követnek el – lényegesek a szeretet cselekedetei – és végül a vértanúk emlékezete, amely beszédes jel a szeretet mellett, hiszen szeretetből odaadták életüket.

Ennek az egész egyháza szóló lelkiiségi útmutatásnak a magyarországi hívők életébe-lelkületébe való átplántálására a magyar lelkipásztori program több közösségi program megvalósítására törekszik. Ezek céljai közt szerepel az evangelizáció, a keresztény életben való elmélyülés, az egyéni hivatásban való meg erősödés. Megemlíthetjük a családok ünnepeit azoknak a Szent Családnak való felajánlásával – ifjúsági programok, melyekhez az augusztus 15 és 20 között Rómában tartandó Ifjúsági Világtalálkozó kívül különböző magyar tábortársulatok – július 1 és 2 között Katolikus Nagygyűlés lesz a budapesti Sportszarnokban, a határon túli magyarok képviselőivel is – szerzetesek ünnepe február 2-án, mely alkalmas a szerzetesi hivatásokért való imára és azok ébresztésére – papok ünnepe Nagycsütörtökön szintén

(Folytatás a 2. oldalon)

Újlesztendőre

A harmadik évezredet nyitó Nagy Jubileum arra hívja a keresztényeket, hogy újítsák meg Isten országa végső elfővetelére vetett reményüket; napról-napra készítsék el mind a szívükben, mind a keresztény közösségben, amelyhez tartoznak, mind a társadalomban, melyben élnek, mind a világ történelmében.

Ismernünk kell a remény jeleit, melyek most is megmutatkoznak minden – ezeket a szemünk előtt elrejtő – árnyék ellenére. A polgári életben pl. a tudomány, a technika, s főként az orvostudomány haladása az emberi élet szolgálatában; a környezetért érzett fokozott felelősség; a bárhol megsértett béke és igazságosság helyreállításának szándéka; a népek közötti kiengesztelődés és szolidaritás, különösen Észak és Dél kapcsolatában. Az Egyház életében a Szentlélek szavának figyelmesebb hallgatása, a karizmatik elfogadása és a laikusok megbecsülése révén; a keresztények egységének odaadó szolgálata; a többi vallással és a mai kultúrával folytatódó dialógus.

A hívőknek külön is figyelniük kell az Egyházon belüli egységre, mert a Szentlélek által támasztott ajándékok és karizmatik mind erre irányulnak.

Máriát, aki a Szentlélek működése által foganta a megtestesült ígét, és a későbbiek során teljesen ráhagykozott a Szentlélek belső működésére, ebben az évben elsősorban úgy szemléljük és követjük, mint a Szentlélek szavát hallgató aszszonyt, a csönd, az odafigyelés és a remény asszonyát, aki Abrahámhoz hasonlóan a „remény ellenére reménykedve” elfogadta Isten akaratát. Ő fejezte ki egész világosan Jahvé szegényeinek vágyát, és példaképe lett azoknak, akik teljes szívvel ráhagyatkoznak Isten ígéreteire.

Ezekkel a gondolatokkal kívánok minden kedves Testvéremnek és minden jóakarátú emberek Áldott Boldog Újlesztendőit.

Jakubinyi György
gyulafehérvári érsek

OLVASÓINKNAK SIKERES,
BÉKÉS, ÁLDOTT
ÚJESZTENDŐT KÍVÁN
A SZERKESZTŐSÉG

LENNE EGY KÉRDÉSEM

Vallások globalizációja?

Az ÉLETÜNK karácsonyi száma foglalkozott a keresztények egységének kérdésével az október 31-én Augsburgban aláírt katolikus-evangelikus nyilatkozat kapcsán. Miklós atya azt egykezett bizonygatni – több kevesebb sikerrel – milyen történelmi jelentősége van ennek a lépésnek a két egyház közeledése szempontjából, annak ellenére, hogy csak a megvalósulás kérdésében jött létre konszenzus és az sem teljes. Ha ilyen tempóban haladunk tovább, akkor talán szó lehet arról, hogy a reformáció 1000. évfordulója alkalmából, 2517 október 31-én a két egyház megállapodik az egységről. De kinek lesz ez akkor még fontos? Hiszen már ma arról panaszkodnak a nagy keresztény egyházak, hogy híveik háttal fordítanak nekik, de legalábbis, hogy egyre többen „a maguk módján vallásosak”, ha egyáltalán....

A kérdésem eméll fogva így hangzik: Nem kellene-e a keresztény egyházaknak – féltetve steril teológiai vítiakat – sürgősen megegyezniük egymással a lényegben és együtt megoldaniuk azokat a kérdéseket, amelyek az emberiség számára a harmadik évezredben valóban fontosak, amilyen a béke, a szolidaritás a szegényekkel? Nem fontosabb-e az ember, mint a teológia?

Még egy lépéssel tovább mennék. Nem kellene-e a világ nagy vallásainak, a kereszténységnek, a másik két monoista vallásnak, az iszlámnak és a zsidóságnak, meg a távol keleti vallásoknak, a hinduizmusnak és buddhizmusnak, összefogniuk az emberiség érdekében? Egyfajta vallási globalizációra gondolok, egy nagy átfogó világvallásra, amely meghagyva a különbségeket, azt emeli ki, ami összeköti és nem, ami szétválaszt.

Miklós atya válasza:

A kérdés kétségkívül rendkívül aktuális, akkor is, ha nem egészen új. A II. Vatikáni Zsinat a nem keresztény vallásokkal való kapcsolatot részletesen taglalja „Nostra aetate” (A mi korunkban) kezdetű nyilatkozatában, ahol többek között kijelenti: „Az Egyház semmit sem vet el abból, ami ezekben a vallásokban igaz és szent”, majd felszólít: „Közösen oltalmazták és fejleszték valamennyi ember javára a társadalmi igazságosságot, meg az erkölcsi értékeket, a békét és a szabadságot”. (NAE 2,3)

Ennek az együttműködésnek fejlesztésére, a kapcsolatok elmélyítésére jött létre a Zsinatot követően „A Vallások közti Párbeszéd Pápai Tanácsa”. II. János Pál ugyan minden apostoli útja alkalmával, ha az olyan országokba vitte, ahol a nem keresztény vallások jelentős tényezőket képeztek, kereste azok képviselőivel a kapcsolatot; látványos módon ez a szándéka az 1986. okt. 27-én Assisi-ben rendezett vallások közti ima-találkozón jutott kifejezésre. Ezt azóta is többször megismételték, és természetesen az Egyház azóta is folytatja a párbeszédet, keresi – ahol csak lehet – az együttműködést. Ismeretes, milyen baráti kapcsolat alakult ki pl. a pápa és a Dalai Láma közt.

Persze az, amit olvasónk javasol, ezen túlmegegy. Egy átfogó világvallás gondolata mindenesetre feltételezi, hogy a világvallások közt van annyi közös elem, ami elegendő egy mindenki számára elfogadható globális vallás megalapozásához. Azonban még egy felületet vizsgálhat is kimutatnánk, hogy még a legelemből kérdésekben sincs közös alap. A buddhizmusban pl. Isten fogalma nem létezik. Márpedig Isten nélkül legfeljebb erkölcsi rendszerrel lehet beszélni, vallásról nem. Ha

ennél fogva egy az emberiségét átfogó globális vallásról nem is lehet szó, azokat az erkölcsi normákat, amelyeket az emberiség egésze érvényesnek elfogad, igenis össze lehet fogni egy globális emberi etikával. Ez egyébként – más síkon – legalábbis részben már megtörtént az ENSZ Nyilatkozatában az Emberi Jogokról, 1948 decemberében.

Az eddig mondottakhoz hozzáfűzhetnénk, hogy az Egyház küldetése már maga univerzális, globális jellegű, amelyben az üdvösség Jézus Krisztusban minden emberre kiterjed és minden ember hivatva van az örök életre: „Az örök élet az, hogy megismerjenek téged, egyedül igaz Istent és akit küldtél, Jézus Krisztust.” (Jn 17,3)

Más kérdés, vajon sikerülhet-e, s ha igen, mikor és milyen formában a keresztény egység megvalósítása. Nem fér hozzá kétség, hogy a keresztény egyházak számára fájdalmas teher a szétszakítottság botránya. Hogy ezt nem sikerült megakadályozni ill. a szakadást megszüntetni, súlyos vádként nehezedik az egész keresztény közösségre. Az ökumenikus mozgalom, az egyes egyházak közt folyó egyeztető tárgyalások azt a célt szolgálják, hogy felderítsék, mindaz, ami összeköti őket, elegendő-e az egység helyreállítására, vagy fordítva: ami elválasztja őket lényeges pontokba, áthidalhatók-e.

Azt is valamennyi keresztény közösség szeretné, hogy a közeledés egymáshoz gyorsabb ütemben folyjék. De arról is meg vannak győződve, hogy a gyorsaság nem válhat az alaposág kárára. Nem szabad tehát férc-munkát végezni: ami csak felületesen van összeférve, könnyen szakad újra. Annak sincs értelme, hogy a mostanában sokat hangoztatott „pluralizmus” örve alatt úgy tegyünk, mintha minden rendben lenne és – tegyük fel – végül látnánk egymást az Úr asztalánál, anélkül, hogy előzőleg tisztáznánk, azonos-e a hite katolikusoknak és protestánsoknak ebben a kérdésben; arról nem is beszélve, hogy az Eucharisztia az egység jele. Hogyan ünnepelhetjük hát együtt, amíg egység sincsen? Meglehet, hogy a tárgyalások kívülállók számára „steril teológiai vítiak”-nak tűnnek, valójában arról van szó, hogy egység csak akkor jöhet létre, ha alapvető hitbeli kérdésekben megvan az egyetértés. Nem lehet egymással szembe állítani a teológiát az emberrel: a teológia is az embert szolgálja a maga területén, az az alap, amelyre minden épül.

Semmi akadályja azonban annak, hogy a keresztény egyházak együtt válaszoljanak a harmadik évezred kihívásaira, hogy együtt igyekezzenek hozzájárulni az emberiség égető problémáinak megoldásához. Ez az út nemcsak járható, hanem kötelező valamennyi keresztény egyház számára. A tevékeny szeretet a testi-lelki nyomor enyhítésére, az elkötelezettség a békéért és a Teremtés megőrzéséért, a szolidaritás a természeti és háborús katasztrófák áldozataival szemben, olyan területek, ahol katolikusok és protestánsok már régóta együttműködnek. Minél szorosabbá, intenzívebbé válik ez az együttműködés, annál könnyebb lesz az előítéletek leküzdése, a másik fél más-ságának elfogadása.

Mindent összevéve, nem tartanám szerencsésnek sem a vallások globalizációjáról, sem a keresztény egyházak globalizációjáról beszélni. Amire viszont szükség van, az a szeretet globalizációja. És ebben minden vallásnak részt kellene vennie.

A január 18-a és 25-e közt megrendezésre kerülő Ökumenikus Imahétben erre is gondolnunk kellene.

Frank Miklós

A Szentatya levele az idősekhez

II. János Pál pápa október elsejei keltezésű levélben szolt az öregekhez, annak kapcsán, hogy az ENSZ a 2000. évet az idős emberek évének nyilvánította.

„Jómagam is öreg vagyok” – kezdődik a nem minden meghatottság nélküli levél – és szükségét éreztem, hogy elbeszélgessek veletek. Teszem ezt mindenekelőtt azzal, hogy hátat adok Istennek az eddig bőséggel kapott ajándékokért és lehetőségekért. Emlékeimben végig pásztáztam életem állomásait, melyek egybefonódnak századunk nagy részének történelmével és szemem előtt megjelenik szeretett arcok véget nem érő sora... hétköznapi és rendkívüli, boldog és szenvedés árnyékoltá események jutnak eszembe. De mindenek fölött mégis elsősorban az Atyaisten gondviselő és irgalmas keze nyomát látom...

A pápa megjegyzi: visszaemlékezni a múltira és mérteget készíteni az életéről, természetes dolog az öregek számára.

A XX. század történelméből a pápa felidézte a két nagy világháború szomorú korszakát, a halottak sokaságát és a rettenetes pusztítást.

Századunk második felére – folytatta levélét II. János Pál pápa – ránehézted a hidegháború lidércnyomása, és még ma is nagyon sok olyan nemzet van, amely nem élvezheti a béke és a szabadság jó-téményeit. A háborús tűzfészkek, az öldöklések és vak erőszak ellenére azonban egyre nagyobb teret hódít az a tudat, hogy a nemzeti és nemzetközi kapcsolatok rendszerében minden népnek joga van az önmegvalósításához, sajátos kulturális identitása és a kisebbségek tisztelete szerint. Isten nagy ajándékának kell tekinteni, hogy a vallások párbeszédre töreksszenek és ezzel alapvető szerepet játszanak a világ békéje és egysége számára.

A pápa fölteszi a kérdést: Végül is mit jelent az öregség? Bizony szempontból a bölcsesség kiváltsága az időskor az, amely általában a felhalmozott tapasztalat gyümölcse. Az ember ebben a korban is éppúgy megőrzi az Isten képére és hasonlatosságára teremtett minőségét és minden egyes kornak megvan a maga szépsége és célja. Az öregek Isten szavában nagy vigaszt talál, hiszen az élettartam hosszúságát mindig Isten jóindulatának tekintették. A múltban az időseket megbecsülés övezte, manapság azonban sokhelyütt megcsappant az a tisztelet a terjedő hasznosság mentalitás miatt.

A Szentatya levélben kifejtette: Helyes perspektívába kell helyezni az élet egészét. Az idősek, akiket az élet tapasztaltabbá és érettebbé tett, sokkal nagyobb bölcsességgel szemlélik a földi eseményeket.

Természetesen mi idősek egyre többet gondolunk az elmúlásra és nem könnyű beletörődni, hogy egy napon el kell mennünk. De a hit megvilágítja a halál misztériumát és derűvel tölti el az öregkort, amely nem jelenti egyszerűen csak a pusztulás telen várását, hanem a teljes értetség ígéretes lehetőségét is – olvasható a pápai levélben. Végül ez a személyes hangú vallomással zárja sorait:

Kedves idős testvéreim, azt kívánom, hogy derűs lélekkel éljétek le azokat az esztendőket, amelyeket az Úr mindannyi-otoknak elrendelt. Megosztom veletek azokat az érzelmeket, amelyek lelketem eltöltik több mint húszéves péteri szolgálat után, várva a harmadik évezredet. A korommal járó korlátok ellenére megőriztem az életkedvemet és hátat adok érte az Úrnak. Boldog vagyok, hogy a végsőig szolgálhatom Isten Országát. Ugyanakkor nagy béke tölt el, ha arra a pillanatra gondolok, amikor majd az Úr magához szolt.

VRMK

Jubileumi év 2000

Folytatás az első oldalról

hivatásokért való imára és azok ébresztésére alkalmas – a szentévközenikus jellegének kiemelésére azért, hogy a Szentatya kívánsága szerint ebben az évben a Krisztusban hívők közelebb kerüljenek egymáshoz.

Lényegesen hozzátartozik a jubileumi évhez a Szűzanya. Végig kísérte ő az előkészület éveit: a Jézus-évben az istenanyaság misztériumában szemléltük; az Atyaisten-évben mint az Isten és a felebarát iránti szeretet példája állt előttünk. Most pedig, a Jubileumi Évben, a Szentatya szándéka szerint Szűz Mária, mint a csend és a hallgatás Asszonyának példája szerint igyekszünk elmélyülni a Megtestesülés titkában.

Kedves olvasóim láthatják, milyen gazdag és mélyre látó programot igyekeznek az otthoni Egyház a különböző egyházi kategóriákhoz közelíteni a Nagy Jubileum lényeges gondolatait, hogy azok mélyen lelkükbe ültetett és gyümölcsöt hozó kezdeti indítások legyenek életük megváltoztatására, krisztusiabbá, szeretettel teljesebbé tételére.

Mindez, kedves olvasók, nemcsak az otthon élő testvérekre vonatkozik, hanem ránk is, külföldön élő magyarokra, akiknek szent kötelességünk, saját életünk és példánk erejével, részesedni a mélybe szántó jubileumi program megvalósításában és így hozzájárulni az otthoni, erős reformra szoruló katolikus és nemzeti élet megváltoztatásához, valamint a minket körülvevő közéleti légkör megjavításához.

A jubileumi év gyümölcseit, ha valóban igyekeztünk azokat megszerezni, nem tarthatjuk meg magunknak. Tovább kell adni őket nagylelkűen, boldogan, autentikus keresztény léttel – családunkban, munkahelyünkön, a közösségben, társadalmában és egyházában egyaránt, igazi apostoli lelkekkel.

Vonatkozik ez a kötelesség nemcsak az egyénekre, hanem az egész magyar közösségre, otthon elsősorban, de külföldön is. Miklósházy Attila, a külföldi magyarok püspöke, arra buzdít bennünket, hogy merjünk magyarok lenni és a Kárpát medencében a Gondviseléstől nekünk szánt feladatot a minket a múltban jellemző merészéssel teljesíteni, különösen ebben a jubileumi évben. Felsőrolásból kiemelem a teljes odaadással és hittel Jézushoz fordulást, Szent István példája nyomán – merjünk békében és egymás megbecsülésében a környező nemzetiségekkel – merjünk áldozatot vállalni a jövő érdekében: a gyermekáldás elvállalásával, a közbizalom nagy munkával, Isten és az Egyház szolgálatával. Vagyis ne csak magunknak éljünk, hanem vegyük ki részünket a családban, a közéletben, az egyházi élet tenni-valóiból. Merjünk imádságos nemzeté válni. Merjünk helyreállítani a családi élet szentségét. Merjünk optimizmussal nézni a jövőbe, amire minden reményünk megvan, ha valóban és őszintén csatlakozunk „Jézus Úrhoz”, mint Szent István tette, és a Boldogságos Szűz, a Magyarok Nagyaszonnyá korába tesszük életünk és országunk kezét.

Ha ezeket és a többi hozzájuk hasonló tanácsokat mindinkább életre váltjuk, belenövekedünk újra a Gondviselőtől kezdetű nekünk szánt szerepbe, békét és egyetértést tudunk teremteni a Kárpát medencében velünk együtt élők között – mindannyiunk javára.

Lépünk bátran, reménnyel és optimizmussal – tette és kemény munkára kézen túl magunkon és feladatunkért – az új évezredbe, követve Szent István példáját, bízva a Magyarok Nagyaszonnyá segítségében és Megtestesült Istenfia kegyelmében. ■

CSERHÁTI FERENC (München):

Lesz-e világ vége és mikor?

Napjainkban elszaporodtak a különleges és furcsa események. Rettenetes földrajzi, ipari, gazdasági és más katasztrófák sújtják, rázkódtatják meg a világot: földrengések és vulkánkitörések, repülőszerecséltények és atomrobbanások, gazdasági krízisek, társadalmi összehúzó-zések és háborúk, klimatikus változások ... Sokan a világ végére gondolnak.

Az ezredforduló is megteszi a magáét. Az idő múlására emlékeztek: az ember és világa környéklen mulandóságára, a végre, az elmúlásra ... Többen aggódva kérdezik: Mi lesz kétezerben? Megbosszulják-e magukat a komputerek? Egyáltalán mit hoz a jövő? Mikor és hogyan jön el a világ vége? Sok esztelen találgatás lát napvilágot. A népbüftök kihasználják az emberi félelmeiket, burjánznak a szekták és terjednek a hamis próféciák, újra előkerülnek Nostadamus és Malachias jóvendölésői.

Az ilyen, legtöbbször lesújtó mende-mondák és esztelen találgatások mellett azonban egészen más jóvendölésekkel is találkozunk, bibliai próféciákkal, amelyek a félelem és a kétségbeesés helyett elsősorban reményt ébresztenek. Izajás könyvében ezt olvassuk: „Egyedül én vagyok az Úr, / rajtam kívül nincs szabadító. / Én hirdetem előre és hoztam szabadulást, / én nyilatkoztattam ki” (Iz 43, 11-12). S aztán meg ez áll benne: „Én hiúsítom meg a jóskok jeleit, / és a jóvendőmondók hamisságát feltárom; / én kényszerítem meghátrálásra a bölcséket, / és én mutatom meg: tudományuk mily haszontalan. / Én teljesítem be szolgám szavát, / én valószínű meg hírnököm tervét” (Iz 44, 25-26).

Isten hírnökének jóvendölésői lényegében azt mondják, hogy eljött közénk az Isten országa, nincs mitől félnünk, mert velünk az Úr, aki mindig előttünk halad és mint győzedelmes Krisztus visszajön az idők végén. Ő az, aki számunkra saját házában, otthonában készített helyet.

„Így a prófétai jóvendöléseket még jobban hisszük” – olvassuk Szent Péter második levelében: „Jól teszitek, ha figyelték rájuk, mint sőtétben világító lámpásra, amíg a nappal fel nem virrad, és a hajnalcsillag fel nem ragyog a szívetekben” (1, 19). Ezek a jóvendölések merőben különböznek és egészen távol állnak a mai kalandorok és vészjósló prédikátorok üzenetétől. Az isteni kinyilatkoztatás örömhírének közvetítők, hirdetik a végleges találkozást Jézus Krisztussal és „a szabadulás napját” a világ végén, amikor eljön ítélni eleveneket és holtakat. Hirdetik annak a Jézus Krisztusnak eljövését, aki minden kétséget kizáróan kijelentette: „Azt a napot és órát azonban nem tudja senki, még az ég angyalai sem, csak az Atya” (Mt 24, 36).

Valamikor az apostolok mégis kíváncsiak voltak arra a napra. Megkérdezték Jézust, amikor Jeruzsálem pusztulásáról beszélt: „s mi lesz a jel eljöveteled és a világ vége előtt?” (Mt 24, 3). Jézus hét jelről tett említést nekik.

A világ végének előjelei

Ezekkel két evangélista is foglalkozik: Máté és Márk. Mindketten egybehangzóan jegyezték fel Jézus szavait:

1. „Sokan jönnek az én nevemben, s azt mondják, hogy én vagyok. És sokakat megtevesztenek” (Mk 13, 6). „Számos hamis próféta fellép, és sokakat tévedésbe ejtenek” (Mt 24, 11). Tudjuk, hogy álkeresztények és hamis próféták sokszor felléptek már a történelem folyamán. De a vég még várta magára.

2. „Háborúkról fogtok majd hallani, s

háborús hírek fognak keringeni” (Mt 24, 6). Ezekről értesülünk, amióta csak ember él a földön, újra és újra. Napjainkban is háborúk dúlnak. Nem szűnnek. A 2. világháború óta több mint 150 helyi háborúról tudunk ...

3. „Némely vidéken földrengés és éhínség támad” (Mk 13, 8). Az archeológiai ásatások és történelmi dokumentumok azt igazolják, hogy ez a csapás is kezdettől sújtotta, és úgy látszik, hogy továbbra is gyötörni fogja az emberiséget.

4. „Szorongatásban lesz részetek, megölnék benneteket s a nevemért minden nemzet gyűlölni fog titeket” (Mt 24, 9). A Jelenések könyve bizonyítja, hogy a kereszténységet kezdettől fogva üldözték. Még sincs itt a vég!

5. „A gonoszság elhatalmasodásával sokakban kihűl a szeretet” (Mt 24, 12). Nem csak napjaink jellegzetessége. Az erkölcsi nevelők és vallási vezetők minden korban azon siránkoztak, hogy elhatalmasodott a gonoszság, bármennyire is korholták azt. A vég mégsem jött el!

6. „Az Isten országának ezt az evangéliumát hirdetni fogják az egész világon, bizonyosságul minden népek. Csak akkor jön el a vég” (Mt 24, 14). Határozott jelnek tűnik. De ki tudja pontosan megmondani, hogy valójában eljött-e már mindenhol az evangéliumi örömhír és mikor mondható, hogy már mindenhol eljött?

7. „Mindjárt e gyötrelmes idők után a nap elhomályosul, a hold nem világít, a csillagok lehullanak az égről, s a világmindenséget összetartó erők megrendülnek. Akkor feltűnik az égen az Emberfia jele” (Mt 24, 24-30). A leírásban felismerhető az apokaliptikus stílus és nyelvezet. Olyan szimbolikus elképzelésekkel találkozunk benne, amelyek azt hangsúlyozzák, hogy elközelgett az Isten országa. Nem jelölik meg a világ végének sem dátumát, sem helyét, sem körülményeit.

Így a tesszalónikái híveket és velük együtt a későbbi hiszékeny embereket is már nagyon korán óvni kellett azoktól a hamis prófétáktól, akik azt hirdették, hogy küszöbön áll Krisztus második eljövetele és a világ vége is hamarosan bekövetkezik. Alig néhány évvel Jézus halála után Pál apostolnak má helyre kellett igazítani téves gondolkodásukat: „Van még egy kérésünk” – írja az Apostol: „Urunk, Jézus Krisztus eljövételét és vele való egyesülésünket illetően ne vesztésétek el rögtön józanságotokat, és sem lelki kinyilatkoztatás, sem állítólag túlnak eredő mondas vagy levél ne ijesszen meg benneteket, mintha az Úr napja már küszöbön állna. Semmiképpen meg ne tevéssen valaki titeket!” (2 Tesz 2, 1-3). Ez az evangéliumi prófécia! Az ezredfordulón is!

Mi következik az előjelzésekből

A világ végére készülni kell. Arra mindig készen kell állni! Minden pillanatban! Hiszen senki sem tudja, hogy mikor jön el az a nap és óra. Az Úr maga sürgeti ezt: „Legyetek hát éberek! Nem tudjátok ugyanis, mikor érkezik meg a ház ura (...)! Ne találjon alva, ha váratlanul megérkezik” (Mk 13, 35-36)!

Számunkra a végső idők már rég elkezdődtek. Már elérkezett az Isten országa. Közöttünk van, de beteljesedéséig még sokat kell fáradoznunk. Addig kell építenünk, míg győzedelmeskedik, s az igazság, szeretet és béke uralkodik az emberek között.

Valóban bekövetkezik a világ végső pusztulása, a kozmikus katasztrófa?

Mégha ezt nem is érjük meg, és valamiféle végső katasztrófában sem lesz részünk, azért az mindenképpen igaz, hogy saját halálunkkal számunkra befejeződik a földi élet és elérkezik a világ vége. A halál elkerülhetetlen. Ezért feltétlenül készülnünk kell rá. Szó se lehet itt valamiféle pánikeltésről. Számunkra mindig idősebb az Úr figyelmeztetése: „Legyetek éberek!” Napjainkban a nukleáris katasztrófa vagy valamiféle atomháború esélye már nem csupán pusztá feltételezés. Ha jól belegondolunk, technikailag egyáltalán nem lehetetlen, és mindig ajtónk előtt fenyegetődik. Humanista gondolkodóink, a filozófusok és tudósok nem egyszer megkondgatták már a vészharangokat. Feltárták a veszélyeket és jelezték, hogy napjainkban elérkezett az idő, amikor az emberiség nagyon könnyen vesztébe rohan, ha nem mond le az erőszakról, vagyis a kollektív öngyilkosság felé halad, ha nem tér vissza az evangélium szelleméhez. Az emberiség komoly választás előtt áll: vagy közösen halad Isten országa felé, vagy elpusztul. Hitünk viszont mindig felkínálja a nagy lehetőséget, hogy visszatérjünk a Credo-hoz, a Hiszekegyhez, és hittel valljuk: „várom a holtak föltámadását és az eljövendő örök életet”.

Új ég és új föld

A világ végéről szóló keresztény tanítás egészen pontosan jelzi, amint ezt már említettük, hogy

* az egyén számára a világ vége jelenlegi élete utolsó pillanatában, a halállal következik be, amikor kapcsolata végelesen megszakad másokkal és a világgal – amikor véget ér földi élete és átlép az örökkévalóságba.

* az egész emberiség és a világmindenség számára az idők végezetével érkezik el a világ vége. A anyagi világ ugyanis valamikor, tehát időben keletkezett, nem feltétlenül szükségszerű és nem is tart örökké, amint ezt a panteisták vallják. Ez a világ valamikor véget ér, átalakul: „új ég és új föld” váltja fel világunkat.

Az idő csupán a számunkra kiszabott határidőt méri, azt az időszakot, amely földi létünk elválasztja túlvilági létezésünkől Istenben: „Belépni (az idő teljességébe) tehát azt jelenti, hogy elérjük az idő végét és kilépünk korlátaiból, hogy megtaláljuk a tökéletességet Isten örökkévalóságában” (TMA, 9).

Ez a folyó és világ végétől elválasztó, valójában rövid időszak nem csak az éber várakozás, hanem a tevékeny cselekvés és működés ideje is. Isten szüntelenül munkálkodik. Ezért nekünk is szüntelenül munkálkodnunk kell a világban Isten eljövendő országán, amely részben mindig olyan a földön, amilyenné mi formáljuk. Jézus ismételtlen mondogatta, hogy a végítélet vizsgáján nem elégségesek csupán a szép szavak és jámbor jószándékok. Csupán ezekkel még nem lehet belépni Isten országába. Kell hozzá a tettekben megnyilvánuló szeretet (Mt 25).

Az Úr végső győzelme

A világ végének leírásában az evangéliumok Isten országának hasonlataiból merítenek. Érkezése küszöbön áll, bármely pillanatban eljöhet, sőt, már itt is van a megújulás és halhatatlanság magjaként. Jézus Krisztus szerezte meg nekünk az ő feltámadásával. Beteljesedését akkor éri el, amikor Jézus Krisztus újra eljön. Így számunkra a világ vége mindenek előtt Urunk eljövételét jelenti, a nagy találkozást Vele, az öröm és győzelem napját. Ezért hívogattuk a Jelenések könyvének szavaival: „Jöj el, Urunk Jézus”. Nem várakozhatunk ölbe

Madridi levél

Új évezred felé

Az elmúlt hetekben, hónapokban bármi került is szóba, mindjárt a századfordulót, az új évezredet emlegették. Annak a számára kell az ifjúságot nevelni, annak a szükségleteit szem előtt tartani, megállapítani, milyen feladatok várnak például a földrajztudományra. Abban viszont megoszottak a vélemények, hogy mikor is kezdődik ez az új század és ezred.

Matematikai szempontból, azt hiszem, a dolog elég világos. Ha számolunk, egyezel kezdjük, időszámításunk harmadik évezred 2001-ben kezdődik. De az is világos, hogy az ember akkor érez valamit, új kezdetet, amikor az évszámot 1 helyett 2-vel kell kezdeni. Ugyanígy vitakoztak száz éve is, amikor a 18-ból 19 lett. Ehhez járultak most a számítástechnika nehézségei is, „meg kellett győzni” a számítógépeket arról, hogy 00 már nem 1900-at, hanem 2000-et jelent. Sok helyen tanácsolták is a lakosságnak, hogy mindenből tartalékoljon valamit arra az esetre, ha a közellátásban nehézségek támadnának. Végül az is befolyásolható, hogy a vendéglátó ipar a szokottnál nagyobb ünneplésre hívott, s hogy intézmények, egyesületek és kereskedelmi vállalatok díjakat, jutalmakat helyeztek kilátásba a gyerekek számára, akik egy városban vagy tartományban elsőként születnek „azon a nagy napon”, például éjfél után egy perccel.

Novemberi számunkban Major Márk már rámutatott arra, hogy hibák csúsztak Dionysius Exiguus (magyarul talán Apró Dénes) barát számításaiiba, amikor Jézus Krisztus születésének az évét akarta megállapítani. Az egyik az volt, hogy nem vette figyelembe a 0 évet. Igaz, ennek a létét sem fogadja el mindenki; láttam is róla a TV-ben szenvedélyes vitát. Számomra azonban világos: a 0 Urunk születésének az éve. Különbösen, – feltéve, hogy Jézus december 25-én született, ami nem valószínű, mert télvíz idején algha voltak pásztorok nyájikkal a szabadban, – a 0 év nélkül a Kr. u. I csak egy hétig tartott volna, a Kr. e. pedig csak karácsonyig.

Lényegében mindez mellékes is. A kérdés az, hogy az új évezredben, évszázadban, – akár 2001-ben kezdődik, akár 2000-ben, – szebb lesz-e a világ, jobbak lesznek-e az emberek. Lesznek-e még háborúk, csökken-e az éhség és a tudatlanság, eljutnak-e a drága, új gyógyszerek a harmadik világra is, jobban tiszteljenek tartják-e az emberi jogokat, nagyobb lesz-e a felebaráti szeretet? Mi tagadás, minderre egyelőre nem nagy a kilátás.

Ha valaki január elején megkérdezi, milyen is az új esztendő, azt szoktam válaszolni rá: „túlságosan hasonlít az előzőre”. Valószínűleg ezt lehet majd elmondani valamikor az új századról, ezredről is. De azért mindnyájunknak kellene tennünk valamit, hogy a világ szebb, az emberiség jobb legyen, és a vitatott kezdetűl eltekintve jó alkalom lehete rá a 2000-es, jubileumi esztendő, melyet talán az a veszély fenyegeti, hogy elsősorban „idegenforgalmi siker” lesz. No de hagyjuk, nem a levélíró feladata, hogy így „predikáljon”.

Ínkább mindenkinél boldog, áldásos újévet kíván, s ha valaki úgy akarja, jóelőre szebb és jobb évszázadot, évezredet is leszármazóinknak.

Rónai Zoltán

tett kézzel. „Legyünk hát éberek” (Mk 13,35), „hiszen nincsen itt marandó hazánk, hanem jóvendő hazánkat keressük” (Zsid 13, 14). Közös feladatunk, hogy szentségben és igazságban építsük az új eget és új földet, az igazságosság, a béke és szeretet birodalmát, amíg el nem jön. ■

GYERMEKNEK

Biztosan megengedték már szüleid, hogy Szilveszter este tovább fennmaradj, mint szoktál. Azon a különleges estén az idő múlása, az óra szokatlan jelentőséggel bír. Ahogy közeledik az éjféli, egyre nagyobb fontosságot nyer. Az emberek minduntalan az órára pillantanak és feszülten várakoznak. Végre aztán éjfélkor feloldódik közöttük a feszültség. A várva-várt pillanatban egymásnak boldog új évet kívánnak, és az óra már nem lesz fontos számukra. A figyelem középpontjából ily módon kikerült óra pedig nem tehet más, mint hogy rendületlenül folytatja útját és siet a következő Szilveszter felé.

Úgy tűnik, hogy minden kezdődik előről és marad a régiben. De ez csak a látszat. Az új év valójában sok újdonságot tartogat. Egyesek közületek iskolások, esetleg elsőáldozók lesznek; mások elhatározzák, hogy megtanulnak kerékpározni, vagy úszni. Új barátságok születnek... és még folytathatnánk a felsorolást.

Hogy pontosan mi vár ránk, azt nem tudjuk. Egy valamiben azonban biztosak lehetünk. Hogy miben, azt elárulja ne-

künk az év első napja, mely többek között Jézus névadásának ünnepe is. Ha született már kistestvéred, biztosan tanúja voltál, hogy szüleid előtte mennyit töprengtek, milyen nevet adjanak a gyermeknek. Talán a te véleményedet is kikérték. Mindenesetre igyekeztek jól hangzó, egyéniségről tanúskodó, esetleg valamilyen jelentőséggel bíró nevet választani. Jézus születésekor könnyebb volt a választás. Az angyal előre megmondta az édesanyjának: „Fiút fogsz szülni és Jézusnak fogod hívni”. Neve magyarul ezt jelenti: Isten segít, megment. Hogy mennyire találó nevet kapott a gyermek, erről tanúbizonyságot tesz egész földi élete.

Amikor az év első napján Jézus névnapját ünnepeljük, bizalommal töltsd el minket nevének jelentése. Biztosak lehetünk abban, hogy az év minden napján Isten velünk marad és minden ügyünkben segítségünkre siet. Ezért nemcsak az év első, hanem mindenik napját boldogan és Istenben vetett bizalommal kezdhethetjük.

János atya

FIATALOKNAK

Január 1-én, Újév napján olvassuk a Jelenések könyvéből:

„Akkor a trónon ülő megszólal: Lásd, újra teremtek mindent! Majd hozzám fordul: Írd fel, mert ezek a szavak hitelesek és igazak.” (Jel 21,5)

Új év napja. Pontosan 0 óraker valami történt, ami nem csak 24 óránként, esetleg 365 naponként, még csak nem is 100 évenként fordul elő az életben, hanem 1000 évenként egyszer. Ezredforduló.

Új év, új évezred... de mi az új benne? Milyen ócska, ósdi, haszontalan régiségből lett-lez új ebben a pillanatban? Persze, új naptárt vettünk. 2000-ben is szükségünk van rá, csak éppen ez a naptár sem új már. Már napokkal, sőt hetekkel ezelőtt beleírtam egy csomó fontos – vagy legalábbis annak tűnő – dolgot... Igaz, változik, megújul az évszám minden fontos dolgon. Ez tenné újjá az életünk álló napokat, hónapokat?

A Szentírásban olvasom: „Lásd újra teremtek mindent!” Ami szerintem azt jelenti, hogy ahol és amikor valami megújul, ott Isten akarata, terve érvényesül. Amikor a földi és égi egymásra talál, abból, élet, fény, melegség sarjad. Ha az idő múlásában Isten és ember egymásra

talál, összeolvad az idő és az örökkévalóság... Már sejtjük, hogy nemcsak holmi biológiai aktus az életünk, hanem a lélegzetvételben, a szívdobbanásban van már valami örök, ami túlmutat a földi idő múlásán. Ez már nemcsak más, hanem

Új gondolatok, új élet.

Hogy egy esztendő új legyen – meg csak más – meg kell tanulnunk embert, világot, mindent ami teremtve lett, Isten szemével nézni. Úgy, mint ha a rohanó időnek semmi jelentősége nem lenne. Úgy tekinteni gyermekre, örömmel, várakozással, mint amikor született. Hálával, köszönettel, hogy ép-egészséges. A társra úgy, mint a megismerkedés napján, hogy milyen jó a kezét kezünkben tartani, mert bátorságot ad, nézni őt mert szép... A munkatársat, a szomszédot, a jó barátot úgy látni, ahogy Ő... S akkor megújul, újjászületik és él minden, ami már a múlté, az is, ami még a jövő tükre.

Új év! Vajon életünk meghosszabbítása csupán vagy megújulása is? Mit hoz a jövő? Önmagától csak MAS lehet az idő, az ember...

De Vele: új ember, új teremtés, új és biztosan sokkal boldogabb esztendő!

Pál atya

Két új magyar püspök

II. János Pál pápa 1999 november 5-én, Szent Imre napján Erdő Péter egyházjogász professzort, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektorát a Székesfehérvári Egyházmegye segédpüspökévé, Veres András, a püspöki kar titkárát az Egri Főegyházmegye segédpüspökévé nevezte ki. A két új püspök szentelésére – a világ több más, újonnan kinevezett főpápjával együtt – január 6-án, Rómában kerül sor. A szentelést a pápa végzi.

Erdő Péter 1952 június 25-én született Budapesten. Az Esztergomi Papnevelő Intézetben, majd a Budapesti Központi Szemináriumban készült papi hivatására. Budapesten szentelték pappá 1975-ben. Dorogon volt káplán. 1976-ban doktorált. 1977-től 1980-ig Rómában a Pápai Magyar

Intézet ösztöndíjasa és kánonjogi doktorátust szerzett. 1988 őszétől a Pázmány Péter Katolikus Hittudományi Akadémia Kánonjogi Tanszékének vezetője, 1998-tól az egyetem rektora.

Veres András 1959 november 30-án Pócspeletrében született. Teológiai tanulmányait Egerben, Budapesten, majd öt éven át Rómában a Collegium Germanicum-Hungaricum növendékéeként végezte. 1989-ben Budapesten a Hittudományi Akadémia doktorált erkölcsteológiából. Nyíregyházán szentelték pappá 1986 augusztus 2-án. Először Mezőkövesden volt káplán, majd hat éven át az Egri Hittudományi Főiskolán erkölcsteológiát tanított. Ezzel egyidejűleg a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi karára kapott docensi kinevezést. 1996-tól 98-ig a római Pápai Magyar Intézet rektora volt. 1998 júniusában a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia öt évre titkárává választotta. VR

Muzslay István SJ

Magyar diákok a Leuveni Katolikus Egyetemen*

A leuveni Katolikus Egyetemet a város polgársága kérésére, IV. János brabanti herceg támogatásával, V. Márton pápa alapította 1425. december 9-én kelt bullájával. A működését 1426. szeptemberében kezdte el három fakultással: művészetek (artes), jog- és orvostudomány. A teológiai fakultás csak hat évvel később, 1432-ben indult meg. Gyorsan fejlődött. 1.430 diákjával már a 16. század elején Párizs után Európa legnagyobb egyetemévé vált. A világ legősibb katolikus egyeteme, amennyiben a katolikus jellegét hatszáz éven át a mai napig megőrizte.

Az egykori tanárai és diákjai közül a legismertebbek: Hadrianus (Hadriaan, Florisz Boeyens, 1459-1523) a művészetek (artes) tanára, az egyetemnek kétszer is rektora, később VI. Hadrianus pápa, aki a szegény diákok támogatására egy még ma is fennálló Kollégiumot létesített, Juan Vives (1492-1540) spanyol származású humanista pedagógus, Mercator (Gerard De Kemer, 1512-1594), kora legnagyobb kartográfusa, Vesélius (Andreas van Wesele, 1514-1564), a híres anatómus, Justus Lipsius (Joost Lips, 1547-1638), akinek a szobra ma is áll a város egyik terén és a teológus Jansenius (Cornelius Jansens, 1585-1638) aki a ma is meglévő lakotornyában írta a híres és sok vitát kiváltó „Augustinus” című munkáját, Erasmus (1465-1536) Collegium Trilingue-je, amely helyreállítására egy-két évvel ezelőtt került sor, a 16. században a humanizmus legjelentősebb szellemi központja.

A francia megszállók 1797-ben betiltatták a Katolikus Egyetemet, mivel szerinte „son enseignement n'était pas conforme aux principes des républicaines”. 1825-ben nyitotta meg újra a kapuit. A 19. században tanárai, Ch. De Coux (1787-1864), a közzagdaságtan első tanára az egyetemen, H. Perin (1815-1905) és D. Mercier (1851-1926) jelentős szerepet játszottak az egyház szociális tanítása kifejlesztésében és a skolasztikus filozófia felújításában.

1940-ben, közvetlenül a német megszállás előtt, az egyetem diáklétszáma 4.500 volt. A második világháború után rohamos fejlődésnek indult. 1972-ben, amikor megkezdődött a Katolikus Egyetem szétválasztása, a francia nyelvű rész diákjai száma 15.800 volt, a holland nyelvűé 16.500, összesen 32.300. Ma Belgium legnépesebb egyeteme a Leuveni Katolikus Egyetem 27.126 diákkal és 1.272 tanárral. A tanítás nyelve holland, míg a posztgraduális képzése angol.

Ami a magyarokat illeti, az első magyar, aki szerepel az egyetem diákjai sorában 1532-ben, a löcsei születésű Henckel János, az özvegy Mária királyné udvari káplánja, később nagyváradi kanonok. A 17. és 18. században 20 magyar diákot találunk a diákok jegyzékében, köztük 1680-ban Zrínyi Miklós hadvezér és költő fia, Ádám. 1857 és 1914 közötti időszakban 21 magyar diák tanult az egyetemen. Csaknem mind az arisztokrata családok (Esterházy, Batthyány, Széchenyi, Sztáray stb.) fiai.

A 20-as évek végén Habsburg Ottó és húga Etelka szintén beiratkozott a Leuveni Katolikus Egyetem jog- és államtudományi karára. Mindkettő doktorátust is szerzett. Ottó disszertációjának tárgya és az osztrák parasztság örökösödési joga és a magyar Alföld fásítása volt, Etelkéé a magyar tanyavilág.

A Leuveni Collegium Hungaricum alapjait azok a magyar diákok rakták le,

akik a negyvenes évek végén, főleg a Mindszenty ellenes kampány idején Belgiumban kerestek menedéket. Egy részük a katolikus ifjúsági egyesületek vezetői közül került ki és ezért üldözték őket. Volt köztük olyan is, aki várpalotai rabányából menekült és a „vasfüggönyön” aknára lépve elveszítette az egyik lábfejét.

1948-ban Home Cardinal Mindszenty neve alatt csoportosultak egymásnak kölcsönös segítségére. Szerencséjükre ezekben az években egy-két magyar atya is tanult az egyetemen (Sigmund Raymond domonkos, utána 1950-től Benkő Antal és Hegyi János jezsuiták), akik pártfogásukba vették őket. Muzslay István jezsuita a hollandiai tanulmányai után 1955-ben vette át „főállásban” a magyar diákcsoport gondozását. A 12 létszámú kis csoportból 5 egyetemi tanár került ki: Deutsch Gyula, Lámfalussy Sándor, Rechnitzer Szilvia, Rezsőházi Rudolf és Szabó Dénes.

1956 októberében megmozdult a magyar világ. December elején már 95 magyar diák volt Leuvenben. Ez a létszám a következő nyárig nagyban megnövekedett. A diákok lelki gondozását két éven át Horváth Kálmán jezsuita végezte. 112 magyar diák diplomát is szerzett. Van még egyetem Nyugaton, ahol ennyi magyar ilyen eredményt ért el? És utánuk még hányan még a mai napig!...

A 80-as évek közepétől 156 fiatal magyar diplomás tanult Leuvenben, főleg az egyházi iskolák volt növendékei, akik a „klerikális” múltjuk miatt álmolni sem mertek arról, hogy egy nyugati egyetem küszöbét átlépjék. A második világháború óta a Leuveni Katolikus Egyetemen megfordult magyar diákok száma 500-ra becsülhető.

Végül azt sem szabad elfelejtenünk, hogy a felfedezése után hatvan éven át a Leuveni Katolikus Egyetem könyvtára őrizte meg a legbecesebb nyelvemlékünket, az Ó-magyar Mária-síralmat.

„Hála az Isteni gondviselésnek, a 43 éven át végzett munkám nem megy veszendőbe. A Collegium Hungaricum a Pázmány Péter Katolikus Egyetem és a Leuveni Katolikus Egyetem kooperációja keretében folytathatja áldásos működését Magyar Egyházunk, Hazánk javára” – fejezte be beszédét Muzslay atya.

*A Magyar Jezsuiták Egyesülete és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem közötti bérleti szerződés aláírása alkalmával Budapesten elhangzott beszéd.

Köszöntő újévre

Elmúlt az ó-esztendő,
Hála néked, Teremtő,
Hajnalán az újévnek
Gyermekeid dicsőrenek.

Búneinket felejsd el,
malasztiddal szerelj fel,
Órok jószág, legszentebb,
Adj új szívet és lelket!

Oh hármás-egy Istenség,
Dicsőrejen a mindenség
Ez új évben s örökké,
Mindörökkön örökké!

Újabb népi köszöntő

Köszönjük,
ha megújítja előfizetését

SÓLYMOS SZILVESZTER OSB (Pannonhalma):

Pannonhalma alapításának történelmi jubileuma 1701-ben.

A kereszténység 2.000. évi jubileuma mellett a magyar kereszténységnek külön is van mit ünnepelnie: a keresztény hit befogadása kerek ezer éve történt meg. – A magyar bencések pedig az országalapítás 1.100. éve mellett fennállásuk 1.000. évét is ünnepelték 1966-ban.

Ezen utóbbi két jubileum a történelem folyamán a bencésnéknél lényegében egybeesett. Száz évvel ezelőtt, fennállásunknak és a magyar kereszténységnek 900 éves ünneplése a minden mást elhomályosító országos millenniumi országalapítási ünnepségek ragyogó fényében kicsit háttérbe szorult, illetve abba belesimult. A szerzet ezért úgy döntött, hogy a 900 éves évfordulóra nagyszabású vállalkozásban megírja a maga 900 évének történetét. Ez a munka „A Pannonhalmi Bencés-rend” címmel 14 kötetben meg is jelent, ha némi késéssel is. Lényegében a 900 éves jubileumi alkotások közé sorolható a főmonostor udvarán álló Szent Asztrik szobor is, a Szent Koronával kezében. (Jankovics Gyula alkotása).

Ha azt kérdezzük, a magyar bencések régebben ünnepelték-e fennállásuk évszázadait, erre nem nehéz válaszolnunk. A török utáni visszaállításig, 1639-ig ugyanis semmi ilyenről nem maradt fenn adat.

1796-ban vagy 1801-ben a bencések nem ünnepelhettek, mert hiszen a szerzet mint ilyen nem létezett, II. József sok más magyar kolostorral együtt a maga rövidlátó politikájával feloszlatta és csak 1802-ben I. Ferenc király állította vissza a szerzetet.

1701 az első dátum, amikor nyoma van, sőt jelentős emlékei vannak ennek az ünneplésnek. A török után visszaállított apátság hatvan éve alatt hat főpátpáládazott az újra elterített palánta meg erősítésén. A hatodik a győri származású Karner Egyed főpátpáládazott az újra elterített palánta meg erősítésén. A hatodik a győri származású Karner Egyed főpátpáládazott az újra elterített palánta meg erősítésén. A hatodik a győri származású Karner Egyed főpátpáládazott az újra elterített palánta meg erősítésén.

Ennek a felirata magyarul így lenne lefordítható:

Gazdagítva és oltalmazva, ismét támogatta hét századon át, Pannónia szent hegyei már hét százada élnek szabadon.

A második oldalon, a három halmon a hét évszázad alatti fennállás van kiemelve. Az érem felső részében a Szentháromságot jelző háromszögből sugárzó fény ragyogja be a hármashalmot, amely felett az egyik oldalon a felhőkön Szent Márton ül püspöki ornátusban, balkezeben nyársosült libát tartva. Vele szemben Szent Asztrik látható érseki díszben és pástortobtal, egy párnán tartva a Szent Koronát, amelyet egy jelentős méreterű kettős kereszt díszít. A középső halmon a koronából kettős kereszt emelkedik ki.

Az érem felirata körben a hármashalom alatt, a rövidítéseket kiegészítve magyar fordításban így hangzik:

A Pannónia Szent Hegyén lévő Szent

Benedek rendű kolostor 1001-ben alapított és 1701 október 9-én ünnepelte hét évszázadát, mely hét évszázad pusztulásban és megújulásban telt el.

A két oldal felirata így lenne egybe olvasható:

Gazdagítva, oltalmazva és adományokkal elhalmozva már hét évszázada áll szabadon az 1001-ben alapított, 1701. október 9-én ünnepelt, lerombolt és újra felépített Szent Benedek-rendi Szent Márton monostor Pannónia szent Hegyén.

A Karner főpátpáládazott az újra elterített palánta meg erősítésén. A hatodik a győri származású Karner Egyed főpátpáládazott az újra elterített palánta meg erősítésén. A hatodik a győri származású Karner Egyed főpátpáládazott az újra elterített palánta meg erősítésén.

lúd tart szájában egy girlandot és ezzel az alatta lévő tábla feliratából azt is megtudjuk, hogy Karner Egyed főpátpáládazott az újra elterített palánta meg erősítésén. A hatodik a győri származású Karner Egyed főpátpáládazott az újra elterített palánta meg erősítésén.

A másik metszet profánabb jellegű, ugyanazon méretben és ugyanazok a metszők készítették. Itt is szembetűnő a három, hegynek tűnő halom. – A közepben a koronából kinövő kettős kereszt urálja a képet. A baloldalin az ősi monostor, a töröktől félig lerombolt állapotban; a jobboldalin a 17. század második felében újjáépített monostor olyan tornyokkal, amelyek aligha állottak.

A középső halom alatt Neptunus isten ül, kezében szigonygal, és a kezében tartott hordóból az ország négy folyója: a Duna, Tisza, Dráva és Száva ömlik ki. – A romos kolostor alatt egy vízvezeték csatlakozással kezében, lábánál fegyverek, utalva arra, hogy a kolostort katonák fegyverei szereztek vissza. – A felújított kolostor alatt egy polgár ül zászlóval, lábánál gazdag egyházi felszerelés; a szerzetesek által újból megkezdett istentiszteleti élet jelzése.

A legfelül két kis angyal által tartott szalag felirata, magyar fordításban:

Bárcsak virágozna Pannónia hét évszázad után is; viruljon és legyen hű királyához és az országához is.

Az achrosticon az 1701-es évet adja.

Ugyanaz a két kis angyal a három angyal fölött egy másik szalagot tart; magyarul így hangzik:

Fogadalmat beváltás alapítja, István győzelme gazdagítja, babérkoszorúza Rómából Asztrik, kivel a királyi palástot küldték; majd Ausztria visszaszerzi, amit a török felhold elvett.

A kép alatti felirat magyar fordítása:

Hármas köszöntés üdvözölje ezt a hármashalmot, melyet a Király a turul helyett címerbe felvett.

Az achrosticon itt is az 1701-es évszámot adja.

Római zarándoklat

A beköszöntő évezred technikája rányomja bélyegét a zarándoklatokra is, így a harmadik évezred hajnalán a Rómába várt mintegy 30 millió látogató biztos lehet abban, hogy elektronikus biztonsági intézkedések gondoskodnak a templomi lopások megelőzéséről, a Szentatya miséire interneten is beszerezhető a belépési engedélyt és a Szent Péter Térre a legmodernebb autóbussok juthat el. Kevesen gondolnak majd közülük az első zarándokokra, a peregrinosokra. A kifejezést Dante is abban az értelemben használja, amiként a középkorban elterjedt: a hazáját elhagyó vándort zarándoknak. Az első alighanem Ábrahám volt, aki az Ígéret Földjéért elhagyta szülőhelyét. De a „héber” szó is vándorlót, útutazót jelent. Minthogy a zsidó, majd a keresztény is idegen ezen a földön. A keresztények alapjában véve számkivetve élnek a földön, úton Krisztus birtalma, a mennyei Jeruzsálem felé.

A középkori zarándoklatokat szemléletesen ábrázolja a római Palazzo Venezia-ban e témáról rendezett tárlat. A 350-től érkező zarándoklatok, „romei” szóval illeték, megkülönböztetésül a „palmieri”, azaz pálmás zarándoklatok, akik Jeruzsálembe igyekeztek. A XIII. század második felében Kasztília királya, Bölcs Alfonz törvénykönyvében három csoportra osztja a zarándoklatokat: az első, aki pusztára elhatározásból, a második, aki fogadalomból, a harmadik pedig, aki vezeklésből indul útnak.

Az indoktól függetlenül már a harmadik században egyre többen jöttek Rómába Szent Péter sírjéhez, ami akkoriban jórészt törött cserepekkel fedett, térdmagasságú halom volt. Az első templomot Konstantin császár emelte a sír fölé, amelyet idővel az oltár melletti kis ablakon keresztüli pillanthattak meg az út fáradalmaiktól csaknem teljesen elcsigázott hívők. Az első leírás Gergely toulousei püspöktől származik, aki 509-ben „De Gloria Martyrium” című traktátumában megállapította: A sír fedőlapjára leengedett ruhadarab a virrasztást, böjtölést és imádkozást követően súlyosabb lett, ha tulajdonosának hite valóban erős volt. A példabeszéd értékű traktátum lényegében azt fejezi ki, hogy aki magára vette a veszélyekkel és nehézségekkel terhes zarándoklatot, hitében megerősödve indult haza Rómából – vagy várta az utolsó kenetet a város valamelyik ispotályában.

A Palazzo Venezia-ban látható kiállítás megmutatja azt is, hogy hosszú időn át egyfajta egyenruha jellemezte a római zarándoklatokat. Ehhez visszögregyel ki, hogy a farkasokat, vagy medvéket tudták elijeszteni. Az ugyancsak kiállított korabeli útikönyvek tanúsága szerint a legnagyobb problémát a lábbetegségek kezelése jelentette, mert a végnélküli gyaloglás csaknem mindenkinek óriási nehézséget jelentett. Nyáron a Rómát körülvevő mocsaras vidék volt a legelterjedtebb betegségek fő forrása. Nem csoda, hogy a zarándokok Róma kapujába érve térdre borulva adták hálát a Gondviselésnek. A városban azonban nemcsak Szent Péter sírját keresték fel, hanem Veronika kendőjét is, amit évszázadokon át az örök városban őriztek.

A most Rómába látogatók összehasonlíthatatlanul kényelmesebben utaznak, ám az egykori zarándokkal szemben nem részesednek abban az ajándékban, hogy már életükben megpillanthassák Krisztus arculatát Veronika kendőjén, ugyanis az ereklyét egy ideje Torinóban őrzik.

Makváry György

KÖNYVESPOLC

TIEFENTHALER JÓZSEF: Budapest apostola

A Szent István Társulat gondozásában ismét megjelent Kanter Károlynak a századforduló ismert papjának életrajza, az 1942-es kiadás szövegének megváltoztatása nélkül, ugyanakkor Kanter Károly közeli rokona, Fink Margit (leánykori nevén Munka Margit), családi és egyéb más korabeli dokumentumokkal kiegészítette.

Tiefenthaler József az Örökimádás-templom volt lelkésze 1942-ben elsőként vállalkozott arra, hogy papírra vessen Kanter Károly életrajzát. Ő még személyesen ismerhette korának eme lánglelkű apostolát. A könyv megírásával elsődleges célja az volt, hogy a már akkor is jellemző, széles körben terjedő materializmus ideológiájával szemben egy olyan követendő példát állítson, amelyet Kanter Károly apostoli tevékenysége sugárzott és ami manapság is ugyanúgy aktuális. A könyv megjelenéséhez nagyban hozzájárult a Közponyi Oltáregyesület áldozatkész segítése.

Kanter Károly 1853-ban született Tatán. Édesapja szíjgyártó volt és feltétlenül orvost akart nevelni fiából. A fiú azonban más, magasabbra létezőt tűzött ki maga elé: A lelkek orvosa akart lenni. A csendes egyszerűségben indult élet, az eztergomi és bécsi teológiai tanulmányok után, egy odaadó papi hivatásban teljesedett ki. Az

óbudai, lipótvárosi és belvárosi plébániák után a Budai Várba került várplébánosnak, de a csillag körülmények sem tudta eredeti életcéljától eltéríteni: Mindenkinnek mindenne lenni. A múlt század végén a fejlődő nagyváros, Budapest problémái sokban hasonlítottak a mai körülményekhez. Kanter Károly azonban mindig talált valami megoldást és lángoló hűt, tenni akarását másokba is át tudta ültetni. A Közponyi Oltáregyesület igazgatójaként az Oltáregyesületeket az egész országban az engesztelés és az apostolkodás központjává tette. Halálakor nem érte, hanem hozzá imádkoztak és máig is nagy tisztelet övezi sírját a budapesti Örökimádás-templomban. Az 1940-es években az egyház szenttéavatási eljárást akart indítani Kanter Károly ügyében, de a háború és a háború utáni hivatalos Magyarországot ezt megakadályozta. Életműve az Oltárszentség tiszteletében, az engesztelésben, a szegények és elesettek lelki és szociális segítségével foglalható össze. Életének megismerésével indítást kaphatunk arra vonatkozóan, hogy hogyan válhatunk, ha nem is Budapest, de minden bizonnyal szűkebb környezetünk apostolává.

A könyv bevételét a budapesti Örökimádás-templom háború okozta sérüléseinek helyreállítására fordítjuk.

Fink Margit (Leoben, Ausztria)

Keresztény reménység és öröm

Az élet, a remény és az öröm Istene legyen mindnyájatokkal! – ezzel a köszöntéssel fordultak üzenetükben Európa minden lakójához az Európa-szinódus résztvevői. Az ember nem élhet remény nélkül. Ezt a reményt azonban mindennap alássa a szenvedés, a szorongás és a halál számos formája, amely annyi embernek a szívét átjárja. A reménység nem utópia, hanem valóság, mivel a Feltámadt Krisztus szüntelenül jelen van egyházában...

Napjaink társadalmát és kultúráját – szól az üzenet – fogyasztói magatartásformák fojtogatják, régi és új bálványok teszik rabszolgává. Biztosítsunk új teret a csendnek, az imának, a szemlélődésnek, térjünk vissza a szentségekhez, különösen az eucharisztiahoz és a bűnbánat szentségéhez, amely az üdvösség, a kiengesztelődés, a szabadság és az új remény forrása. Az új válaszfalak, vagyis az önzés különféle formái által megjelölt Európában csak a tettkében megnyilvánuló szerepet lehet az a járható út, amely visszaadja a reményt a reményvesztetteknek Európában, amelynek történelme szorosan kapcsolódik a kereszténységhez. Drámai és nyugtalanító helyzetek tanúskodnak a gonosz működéséről. Nem felejthetjük el a személyek, a kisebb-

segek, egyes népek alapvető jogai megsértésének különféle formáit – különös tekintettel az etnikai tisztogatásra és arra, hogy a menekültek nem térhetnek vissza otthonukba –, nem felejthetjük el az igazságtalanságok, az erőszak és a halál hatalmas súlyát, amely ránehezedik évszázadunkra. Mindezek ellenére reménységre ad okot a népek egymás iránti megnyílása, a nemzetek közötti kiengesztelődés, a földérsz egyesülési folyamatának Kelet felé bővülése, az európai tudat kialakulása. Az európai püspökök felhívást intéznek mindazokhoz, akik felelősek a földérsz jövőjéért: védelmezzék az emberi jogokat, kezdve a vallásszabadsághoz való joggal, óvják az emberi életet fogantatásától kezdve a természetes halál beálltáig, védelmezzék a családot, támogassák az európai integrációs folyamat kibővítését, biztosítsák a fiatalok jövőjét, Európa legyen nyitva a világ minden országa számára.

Az utolsó pontban az európai főpásztorok felszólítják híveiket: *Imádkozunk együtt Európáért és a világgért! Európa Egyháza, ne félj! Eljön az idő, amikor a jó győz a rossz fölött, a reménység Istene nem hagyja magára a földérszt.*

VR/MK

Rejtett kincsek

Ki volt Muzsinszky Nagy Endre?

Lapunk egy olvasója, az alábbi cikk szerzője, – mellékelt levelében azt írja: évek óta fáradozik, kilincsel egyházi és közigazgatási hatóságoknál, hogy Veszprémben létesüljön egy állandó Muzsinszky kiállítás, amelyet a külföldiek is szívesen felkeresnének. De minden próbálkozását eddig mély hallgatás követte. Talán ez a kis emlékeztető érdekfűszertelhet: ki volt Muzsinszky Nagy Endre?

A híres Nagybányai Művésztelepet 1896-ban alapította Hollósy Simon, a müncheni iskola neveltje és néhány művész barátja; így Réti István, Ferenczy Károly, Thorma János, Iványi Grünvald Béla.

Itt fejlesztette, tökéletesítette, majd megkoronázta művészi adottságait Muzsinszky Nagy Endre festőművész. A Sajó-parti Felsőszolcán született az Úrnak 1886. esztendőjében és a somogyországi Nagyberényben adta vissza lelkét teremtőjének 89 éves korában 1975. január 9-én, ám Siófokon temették el. E száraz emberi történéseket keresztényi ihlettel átítatott munkássága teszi halhatatlanná.

Az első világháború véres eseményeit – egyenruhában – végigfestette az olasz és az orosz frontokon. Egy alkalomra harminc darab keretbe festített, lealapozott vásznat kapott, amelyekkel, ha elkészült, leadta parancsnokságán, ami után két hét szabadság következett. Ismét harminc vászon érkezett, majd minden kezdődött előlről és folytatódott 1918-ig, az első világháború befejezéséig. Rangja tábori festő volt. Álló front, első vonal, roham, csatátér, sebesültek, rokkantak, katonaarcok nagy kifejező erővel kerültek vászonra, de a képek csak elbeszélésekből ismeretesek. Elképzelhető, hogy a volt Osztrák-Magyar Monarchia területén magántulajdonban, egyik-másik talán megtalálható volna, de felkutatásuk egyelőre reménytelennek tűnik.

A háború végén az értelmetlen tömegszárlástól, vértől megcsömörölve vigaszt kerestett és talált Jézusban. Négy és fél év alatt 83 grafikát és 81 színvázlatot készített, majd rátért az olaj-

ra. 243 kép került ki keret alól 11 év alatt. Valamennyi Jézus Krisztus életét eleveníti, vagy azzal kapcsolatos témát dolgoz fel. 1929-ben és 1932-ben nagyméretű hibéi ábrázolásokra kapott megbízatást. Ezek Jeruzsálem két bazilikájában láthatók magyarországi szentekkel és magyar nyelvű feliratokkal.

Életművének sorsa felől halála előtt rendelkezett. Csupán a festésnek élő társatlansága miatt – haldoklása közben – az Ég felé mutatott elhaló szavakkal: „Arra hagyom!...”

Hagyatékára nehéz volt megőrizni találni, míg végül is a katolikus egyház vállalta. A grafikákat – csak raktározásra – a budai Szent Imre plébánia helyezte el lehetőségeihez képest. Olajképeinek egy része, 38 darab Veszprémbe a Szent Ferenc Papi Otthon folyosóin láthatók, ott is csak megőrzésre, hiszen a tulajdonba adást semmi nem igazolja, mint ahogy azé a négy darabét sem, amelyek a veszprémi püspöki palota falát díszíti.

Festményei vannak Balatonkilitin és a győri Karmelita-kolostorban is, „Páncélonat” című olajképe pedig a budapesti Nemzeti Galériában látható. Mindezekből bőségesen telne egy állandó, szép Muzsinszky kiállításra Veszprémbe.

Perkátai Dénes Béla (Veszprém)

Betlehemes ének

Tegnap harangoztak,
Holnap harangoznak,
Holnapután az angyalok
Gyémánthavat hoznak.
Szeretném az Istent
Nagyon dicsérni,
De én még kisfiú vagyok,
Csak most kezdek élni.

Istendicséretre
Csak kiálllok,
De boldogok a pásztorok
S a három királyok.

Új csizmám a sárban,
Szászor bepiszkolnám,
Csak az Úrnak szerelmemet
Szépen igazolnám.

Újabb népi

KIS – HIREK

A Szentatya Szlovéniában. II. János Pál pápa második szlovéniai látogatása során szeptember 19-én Mariborban boldoggá avatta a XIX. században élt Antin Martin Slomsen szlovén püspököt „a szlovén nép atyját”, aki a Habsburg-birodalom idején határozottan kiállt a szlovén nép egysége és önálló kultúrája mellett. A boldoggáavatás szabadtéri szentmise keretében folyt le mintegy 150 ezer hívő jelenlétében. A szentmisén ott volt többek közt Franz Rode ljubljánai

érsek, bíboros prímás, a szlovén katolikus egyház feje és Milán Kucan szlovén államfő is.

Tíz év alatt 300 új templom Magyarországon. A Népszabadság összeállítása szerint az utóbbi tíz évben 300 templom épült hazánkban, ebből mintegy 200 katolikus. Az építkezéseket a lap cikkírója szerint főleg külföldi adományok és a helyi lakosság adományai tették lehetővé, csak kis részben állami és önkormányzati támogatás. Érdekes megállapítás, hogy a helyi közösségek általában a hagyományos templom-formákat kedvelik.

Magyar egyházi és politikai vezetők Budapestén. Erdély nyolc magyar püspöke (katolikus és protestáns) a Romániai Magyar Demokrata Szövetség vezető képviselővel találkozott Budapesten a Határon Túli Magyarok Hivatala új székházának felavatásán. A Hivatal védnökségét vállalt a gyulafehérvári székesegyház renoválási munkálatai fölött és anyagi támogatása is várható a nagyméretű, költséges felújítási munkákhoz. MK

Assisi: remény és élni akarás. Az egész világ hírközlő szervei beszámoltak arról, hogy az 1997-es súlyos rákokat okozó umbriai földrengés, amikor az assisi San Francesco templom mennyezete is részben beomlott – a bazilika most ismét látogatható. Újra megcsodálhatók Giotto, Cimabue és mások halhatatlan remekművei, bár a freskók és falképek restaurálási munkálatai még sokáig eltartanak. Ugyancsak megnyitották a zárándokok előtt az Assisitól öt kilométerre fekvő hasonlóan földrengés sújtotta Angyalok Szűz Mária-bazilikát. Itt van a ferences rend bölcsője: Porziuncula. A helyreállítási munkálatok utolsó fázisaként visszahelyezték a homlokzat tetejére a hat méter magas, 4 és fél tonnás, 12500 darab 23 karátos aranyfüsttel borított Madona-szobrot, amely a rengések során többször megingott, de sohasem esett le „jelképeként a reménynek és élni akarásnak” – ahogyan a MTI munkatársa írta.

Tél közepén

Csörren a cserfák csupasz ága,
Kegyetlen a hideg!
Csikorgó tél van, s zordon éjjel,
S a világ didereg;
Gyémántmezőket lát az ember,
Amerre elhalad;
A hókristályok ezre csillog,
Ropog a láb alatt.

Mint oszlop, mely a természetnek
Ékíti templomát,
Halvány, fehér füst száll magasra
A messzeségben át;
Felette néma fenségében
Az ég hatalmas boltja,
S a tájra titkos szürke fényét
A hold világa ontja.

Ó, fantasztikus, égi festmény! -
Az apró csillagok
Pislogó szemé - mint megannyi
Kis gyertyaláng - lobog,
Oltára fent a havas orma
A búszke szentegyháznak,
És zúgó dalt a rengetegben
Viharok orgonálnak.

A szünetek közt néma csend lesz,
Nem rezzen semmi hang,
Egy szárnycsapás sincs fent a légben,
Egy lépés sincs alatt...
De mégis!... Vagy csak látomás tán?
A sápadt holdvilágnál
Prédáját lesve jó egy ordas
És meglapulva járkál.
1924. jan. 6

Dzsida Jenő (1907 - 1938)

IN MEMORIAM

Gianone Egon prelátus
(1910 - 1999)

Udvarias modorát, fürgé, friss járását, szellemi mozgékonyságát sokan ismerték. Nekünk, régi paccoknak a vice volt, de másoknak a rektor úr. Ő maga is pazmanista volt az 1929-33-as években.

Szentelése után Drégelypalánkon, majd Nagymaroson volt káplán, hol a sváb származású Monsberger mellett sok élményben volt része, mely első két papi évét maradandó élményekkel fűszerezte. 1935-ben a szeminárium tanára lett Esztergomban, hol az alapvető hittant tanította a növendékeknek. Az ehhez szükséges képzést Jellonschek Karl professzorral kapta a bécsi egyetemen. Tanársága közben plébániai kormányzó is volt az Esztergom-Szent Anna plébánián, majd 38-ban Esztergom-Vizivárosban. Magyar Gyula Rómába való távozásával megüresedett a Pázmáneumban a vicerektori lakás, melynek új lakójává Serédi Jusztinián Gianone Egont jelölte ki. Együttáll prefektusa is volt a növendékeknek. Nyíri Tamás, Liptay György keze alatt formálódtak.

Gianone Egon 1910 június 20-án született Budapesten. Neveltetése a Regnum Marianum falai között zajlott, hol fogékony lelkében a papi hivatás is ébredt. Pappá szentelték Bécsben 1933 július 16-án. 1940-ban kezdte működését a Pázmáneumban, hol 1971-ig vicerektor, majd 1971-87-ig rektor volt.

Háborús időkben nehezedett rá a ház fenntartása, de a háborús évek után is sok utánjárásba került az anyagiak biztosítása. 1953-ban, amikor az utolsó növényeket is felszentelték, P. Werenfried van Straaten közreműködésével belga kispapokat akartak nevelni azzal a szándékkal, hogy majd a kommunizmus bukása után ők mint missziós papok a különböző országokban evangélizálnak. Ez a terv nem valósult meg. Am 1956-ban újra benépsült a ház és 63-ig voltak is benne növendékek. Különböző nemzetközi Caritas szervezetek segítségével, no meg Zágon József és Ádám György asszisztálásával sikerült úgyahogy a házat fenntartani. Ő maga is állást vállalt a bécsi egyházmegyénél, hol szentszéki jegyző, majd 62-től főszentszéki ügyész volt. Keresetét többnyire a ház fenntartására adta.

A nehéz években nagy vigaszra szolgált, hogy Leopold Antal rektorral nevezték ki, akit igen tisztelt és csodált. 71-ben bekövetkezett halála után ő lett a rektor, Paulai atya gyors javaslatára. König bíboros nevezte ki, mert 1953 óta a Szentszék rendeltetése folytán a Pázmáneum, amíg a politikai helyzet Magyarországon nem tisztázódik, a bécsi érsek joghatósága alá tartozik.

Rektorsága alatt őrizte és gazdálkodta a házban Mindszenty bíboros urat, kinek halála után tovább folytatta küzdelmét a Pázmáneum fenntartásáért. 1982-ben könnyebbül gondja, mert a Német és Osztrák Püspöki Kar bérbevette a ház két szintjét és ideköltöztette segélyszervezetét, az Europäischer Hilfsfonds-ot.

1987-ben pápai prelátus lett és ebben az évben ment nyugdíjba is. Utolsó éveit a Stephanus-Hausban, a bécsi egyházmegye papi öregotthonában töltötte. Am itt is tevékeny maradt, szívesen vállalt kisegítést a pasztoráció terén, látogatta a rendezvényeket, gyűléseket, papi konferenciákat, de a koncerteket is. Zenei érteke kiűnő volt, maga is hegedült és szívesen hallgatta a nővérek játékait.

Most már nincs közöttünk. Szívesen emlékeznek rá növendékei, a ház alkalmazottai, lakói, a házban gyülekező és forgolódo

cserkészek, énekesek, klubozók, kávézók és látogatók. Mind-mind, valamennyi magyar szervezet vagy egyesület tagjai, kik a Pázmáneum falai között időnként megjelennek.

Az ő fluiduma, szelleme, lelke a Pázmáneumban marad. Úgy mint a Ház, úgy most már ő is várja a feltámadást és az új életet. Ezt adja meg neki bírja Jézus, kinek hű szolgálója volt, munkássága jutalmául.
R. I. P.

Valentiny Géza (Bécs)

P. Orbán Miklós S.J.
(1916-1999)

Orbán Miklós 1916. február 5-én született Budapesten. Gimnáziumi tanulmányait először a budapesti realgimnáziumban végezte, majd az 5-6. osztályt a váci piaristáknál, végül a 7-8. osztályt a kalocsai jezsuita gimnáziumban. Érettségi utáni 1934-ben belépett a jezsuita rendbe, ahol a szokásos rend szerint elvégezte a noviciátust, a retorikát, valamint filozófiai és teológiai tanulmányait. Szegeden szentelte őt pappá 1944. június 26-án Havmas Endre csanádi püspök. 1947-48-ban a szegedi jezsuita templomban volt káplán, majd 1948-49-ben az államostott pécsi jezsuita Pius Gimnáziumban hittanár. Közben igen határos és népszerű ifjúsági regényeket is írt. (Kacor, Marcell és a Kiskáptalan).

1949-ben előjárói külföldre küldték, ahol először Ausztriában (Zenzenhof, Innsbruck), majd Olaszországban (Chieri) volt a skolasztikusok minisztere, gondnoka. 1951. szept. 1-től 1971. dec. 31-ig a Vatikáni Rádió magyar tagozatának a vezetője és szerkesztője. 1972-1974 években Kanadába kerül, ahol először a hamiltoni magyar plébánián, majd utána a torontói magyar plébánián volt káplán. Gyengélkedése miatt 1998-ban a hamiltoni Szt. Erzsébet Otthonba került, s ott halt meg 1999. nov. 28-án. Temetése a torontói Szt. Erzsébet templomból történt dec. 6-án, utána pedig a courlandi magyar temetőben temették el.

M. A.

Pfleger Albert marista testvér
(1900 - 1999)

Albert testvér 1999 november 19-én, életének 100. évében hunyt el Varennes-sur-Allier-ben, Közép-Franciaországban. Német állampolgárként Balzamban született. Fialtal szerzetesként a Balkánra, Törökországra került, majd Magyarországra Orsovára és végül Budapestre. 1928-ban Budapesten megalapítja a Champagnat iskolát. 1943-ban felveszi a magyar állampolgárságot, mégis ennek ellenére 1950-ben kiűzik az országból, mint külföldi szervezetet.

A háború alatt sok szőkevény francia hadifogolyként nyújt segítséget és zsidó gyerekeket ment. Ezért az izraeli államtól megkapja az „igazak”-nak járó kitüntetését. Franciaországban sok más tudományos és hazafias kitüntetés mellett megkapja a Becsület Rend tisztí érdemét is. Szülőfalujának, Stotzheim-nek díszpolgárára, ahol még életében utcát neveztek el róla.

Visszatérve Franciaországba tanárként működött és mint hivatás ébresztő járta az országot. Legfőbbképpen ismert volt a Mária tiszteletéről. Több mint 30 kiadványa jelent meg a Szűzanyáról. Ezekben több helyen is idézi a magyarok ősi Mária tiszteletét. Házfőnöke így jellemezte a halotti búcsúztatásban: „Albert testvértől mindenki megerősödve jött ki. Ez a hős ember bölcs volt és igazi lelki ember, aki

Merli Rudolf (Bubeshheim):

A szenttéavatások százada

Sok jelzője lesz a 20-ik századnak, ha elmúlt. Egyik jellemzője lesz: a szenttéavatások százada. Az egyháztörténelem folyamán talán ennyi halandót nem avatott az egyház boldoggá és szentté, mint ebben a korszakban. Mintha a mostani pápa, a Szentatyja ebben is rekordot akarna felállítani, mint utazásaiban. Bárhol megfordul, bármely kontinensre vagy néphez látogat, azzal kedveskedik az országnak és nemzetnek, hogy egyházálag kimagasló egyéniségeit boldoggá vagy szentté avatja. Persze csak azokat, akik az evangélium mélységes hitében éltek, az evangéliumi tanácsok keskeny ösvényén haladtak és igyekeztek bejutni a keskeny kapun. A Szentlélek Úristen kegyelme mindig támasztott ilyen hőseket, pünkösdi lelkeket, elszánt prófétai egyéniségeket, akik az oltár magaslatára kerültek. Ezeket aztán százezres tömeg szemellettára, a Szent Péter tér vagy a sport csarnokok diadalmas hangulatában, csodálatos képek leleplezésében, Isten örök országának „díszpolgáiraivá” emelte Péter apostol utóda. Ezek az egyház, „hivatalos” szentjei: nevük ott csillog a Missale és a papi breviárium lapjain és a kalendáriumok milliónyi oldalain. Nekik jut egy nap az év folyamán.

Azonban másoknak is jut Isten nap-sugaras ragyogásából és fényéből, azoknak, akiknek a misekönyvben és a zsolozsmás könyvekben hely nem jutott, mert ezrek és százezrek állnak a szenvedő és megdicsőült Istenember ragyogásában. Ezek a Jelenések könyve szerint a győztesek serege. János evangélista így ír róluk: „Ezután akkora seregét láttam, hogy meg sem lehetett számolni. Minden nemzetből, törzsből, népből és nyelvből álltak a trón és a Bárány előtt...ezek a nagy szorongatásból jöttek... ruhájukat fehérre mosták a Bárány vérében.” (Jelen. 7.9.) Majd így folytatja János apostol: „...és láttam a lelkeket, akiket Jézus melletti tanúságtételükért és az Isten szaváért lefejeztek, akik nem borultak le sem a vadállat sem képmása előtt, sem bélyegét nem viselték homlokukon vagy karjukon.” (Jelen. 20.4.)

Ilyen „vadállat” akadt elég a 20-ik században: a 30-as évek német birodalmában és a szovjet paradicsomban, a csatlós kis népek országaiban és napjaink diktatórikus elmaradt vidékein. De sok vadállat üvöltött a második világháború előtti és utáni években! Mennyi ismeretlen vértanúja volt a kereszténységnek a vén Európában ebben a 20-ik században. Sohasem lesz elég papírja, tolla és tintája a történelemírásnak, hogy az utókor számára megörökítse ezek nagypénteki Kálváriáját, keresztthorodását, megfeszítésüket és e világból való eltávozásukat. Nemzeti szocialista gettók és halálkamrák, szovjet haláltáborok és börtönök mélységes feneké milliókat nyeltek el - névtelenül, nyomtalanul, mintha sohasem éltek volna. De az örök élet könyvébe be vannak jegyezve, „...ezek ruhájukat fehérre mosták a Bárány vérében. Ezért állnak Isten trónja előtt, s éjjel-nappal szolgálnak

neki...az Isten pedig letöröl a szemükről minden könnyet.” (Jel. 7.15-17)

Mindszenty, Stepinac, Márton Áron, Apor Vilmos, Scheffler János és mások neve után következnek a világiak százszerez serege, Krisztus seregének nem reverendás szentjei, névtelen hősök, oly sokan, akárcsak a kereszténység első három évszázadának vértanúi. Csak kis töredéküket ismerjük név szerint, Isten azonban magánéknak tartja őket, mert életüket adták, vértüket ontották a Bárány szolgálatában.

A vértanúk mellett tiszteljük azokat a kimagasló egyéneket, férfiakat és nőket egyaránt, akik nem vérükkel, hanem életük példájával sodródtak a Bárány fehér seregébe. Ezek az életre teremtettek, ott meg is álltak a helyüket, megláncolta őket a szeretet: az Isten és a felebaráti szeretet.

Voltak mindéig, ma is vannak és lesznek a harmadik évezredben is lelkek, akik az élet keresztjét csendben hordják - szeretetből. Férjek és feleségek, szülők és gyermekek egyaránt, mert évezredekkel ezelőtt írta egy római író: *Ember volt mindig embernek a farkasa. Ember rakta mindig másoknak, embertársainak a vállára a nehéz keresztet.*

Ezek a keresztthorodók a névtelen és ismeretlen szentek és boldogok. Mennyi sok ismeretlen szentet adott és ad az élet. A halál a vértanúkat, az élet pedig a szenteket szüli. Erre elég sok beszédes példát adott a most lezárult század is. ■

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

AUSZTRIA

KISMARTON (Eisenstadt)

Keresztelő: Forgács István, dr. F. Sándor felesége Katalin harmadik kisfiának keresztelője augusztus 20-án, Mátraszentistvánban volt. Nővekedjen szülei és nagyszülei örömeire!

Halottunk: 1999. október 3-án **Budapest** meghalt **Lázók István**. Élt 60 évet. Főton temették. Itt, Németországban gyászolják testvérét, Lázók Ferenc és Erzsébet, valamint ezek családjai. *Az örök világozáig fényeskedjen neki!*

NÉMETORSZÁG

ESSEN

Halálózási: 1999 szeptember 2-án temették **Andorfi Lajost** Oberhausenben. Élt 81 évet. Gyászolja felesége, Gerda, két leánya, veje és három unokája, valamint magyar és német jóbarátai és ismerősei.

Lajos bácsi Berlinben született és 1945 óta élt Oberhausenben. Mindig hű látogatója volt a magyar szentmiséknek, hivatalos ügyekben pedig tolmácsa és segítőtje az oberhauseni magyaroknak.

OFFENBURG

Halottunk: Az örök boldogság hazájába költözött 1999. november 10-én **Öcsotszki Béla**. Született 1923. május 5-én Balányban (Erdély) Élt 76 évet. 1980 óta Offenburbában lakott. Temetése november 8-án volt. Nyugodjon békében. Gyászolja a nagy számú rokonság, barátok és felesége.

SPANYOLORSZÁG

Madridban, 90 éves korában elhunyt **Zichy Imre** gróf, a magyar kolónia egyik legidősebb és legrégebb tagja. A híres Ázsia-kutató Zichy Jenő unokája 1943 óta élt a spanyol fővárosban. ■

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött kéziratokon.

Fülöp Gergely (Lyon)

HIRDETESEK

**MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK
NAGY VÁLASZTÉKBAN!**
Olesó áron raktárról – kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

**A HIRDETESEK SZÖVEGÉÉRT,
STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG
nem felel!**

Újévi köszöntő

*Kicsi vagyok, székre álltok,
Onnét egy nagyot kiáltok,
Hogy mindnyájan meghalljátok:
Boldog újévet kívánok!*

Felvidéki

Szeretettel meghívjuk önt, barátaival, ismerőseivel idei **szilveszteri magyar bálunkra**, melyet a **Gingen/Fils-i Hohensteinhalle**-ban tartunk meg

1999. december 31-én! 19 órai kezdettel.

Jelentkezés:

Pálínka Imre Telefon: **0712-8255 v**
Szegei Oszkár Telefon: **07334-21137**

A rendezőség

Budapest, az Andrássy úton, az operánál felújított, csendes, másfélszobás lakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (D) 049/89/937888.

Budaörsi zöld övezetben, 20 percre a centrumhoz apartman kiadó. Érdeklődni lehet: (H) 0036-23-441-171 telefonszámon.

Gödöllő mellett, Szada legszebb részén, 25 km-re Budapesttól, panorámás, közművesített, 3500 nm-es telek 40 nm-es, teljesített komfortos faházalad. Irányár: 48.000 DM. Érd. telefonon: (H) 0036-20-927 44 24

BUDAPESTI, XII. ker. Alsósvábhégy úti 50m²-es luxus öröklakás eladó. Érdeklődni telefonon: (H) 00 36-1-2840 7288.

Eladó Mohácson egy családi ház és 3 szobás öröklakás. Telefon: (H) 00 36-69-300 198.

Zsolnay-mintával hímzett terítők megrendelhetők. ☎: (H) 00 36/96-326 349, vagy (D) 00 49/89-157 036.

Betegápolást, gondozást vagy házzvetetőni munkát vállalok bentlakással Nemetországban. Megbízható, leinformálható nyugdíjas szakápoló nő vagyok. Jellege: „Szeretet”.

Eladó Balatonmáriafürdő központjában a víz parttól ca. 50 m-re kétszintes ikernyaráló fele 2340 m² telken, 70 nm-es lakóterülettel. Irányár: 63.000 DM. Telefon: 0036/72/3344-166.

Balatonalmádiban, 360 négyzetgözl, gondozott, fűrdőmedencés, panorámás telek háromszintes, 3 különbejáratú lakással 157 ezer DM-ért eladó. Vállalkozásra, üdültetésre, többgenerációs együttélésre alkalmas. Érdeklődni: ☎ 0036-88/422-091

Művelt, munkaszerető, 50-es házaspár házzvetést, kertgondozást, házmegőrzést vállal referenciákkal.

Telefon/fax: (H) 0036-87-342020.

Kedves olvasóink, időnként közöljük a magyar lelkeségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarnyelvű szentmisék helye és ideje után.

NÉMETORSZÁG

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg, Straubing;

Érd.: Ft. **Bárany József**, Ung. Kath. Misson, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, Tel.: (0911) 507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Oberhausen, Bochum, Essen, Neukirchen-Vluyn, Moers, Mülheim;

Érd.: Ft. **Major Márk**, Ung. Kath. Misson, Steeler Str. 110, D-45139 Essen, Tel.: (0201) 28 47 40

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegye Karlsruhé-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Trier, Saarbrücken, Freiburg, Baden-Baden, Karlsruhe, Pforzheim, Freiburg, Strasburg, Mulhouse, Colmar;

Érd.: Ft. **Dr. Szabó József**, Ung. Kath. Misson, Schneidmühl Str. 12, D-76193 Karlsruhe, Tel./Fax (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, Hildesheim-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen;

Érd. Hamburgban: Ft. **Rasz-továc Pál**, Ung. Kath. Misson, Holzdampp 20, D-20099 Hamburg, Tel.: (040) 24 60 49. Érd. Berlinben: **Nagy Iván**, Ung. Kath. Kirchengemeinde Szent Erzsébet, Bundesallee 106, D-12161 Berlin, Tel.: (030) 859 23 95, Fax: (030) 851 25 93.

KÖLN-i Főegyházmegye: Misézó helyek: Köln, Lonerich, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal;

Érd.: Ft. **Lukács József**, Ung. Kath. Misson, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln, Tel.: (0221) 238060.

MAINZ-LIMBURG-FULDA-i Egyházmegye

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-3943-730 és tele-fon 0036-1-2750-550. Szeretettel várjuk családias panzióknban, zöldövezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal – zárt autóparkoló.

ÚJONNAN MEGJELENT MAGYAR DALOK!

Adi Pop: „**VÉRZŐ HAZÁBÓL**” címmel, 56-os magyarok számára készült CD, minden idegenben élő magyarok csodálatos élmény. Meghallgatása során a hallgatóban felelevenedik a forradalom, az azt követő menekülés, az új haza, a honvágy. És az eredmény a mai napig, „Mindegy, hogy mire vitted- és hová haladtál, a végén mégis csak magyar maradtál”. Biztos vagyok benne, hogy ezek a valóságból merített szívek szóló, mely érzelmekkel telített dalok, mint „**A FORRADALMÁR HALÁLA**”, a „**VÉRZŐ HAZÁBÓL**” vagy „**A JÓVÓ GYERMEKE**” egy jó magyar szeméből kicsalja még a könnyet is. 20,- DM borítékban, azonnal küldjük a CD-t.

UNGARÓBLUES MUSIK VERLAG:
Éva Jági, Friedberg Str. 8,
CH-3380 WANGEN an der AARE

175-76/57 éves, Stuttgart mellett élő, független, romantikus, érzelmekben gazdag, hűséges, fiatalos, káros szenvedélyektől mentes férfi újra keresi a Szeretetet és Boldogságot, hasonló adottságú, csinos, nőtlen, formás hölgy személyiséggel 50 éves korig.

Telefonon: 00-49-(0)7142-41741 vagy 172-7055450 17 óra után.

Minden kezdet egy varázslat. A te fényképedet álomban már láttam kedves és szép voltál. Most a valóságban is szeretnék látni, megérteni. En 56 éves jó megjelenésű, szeretet adni és kapni vágyó férfi vagyok. Fényképes válaszodat kíváncsian várom. „Mindenkinek van egy álma...” jellegére a kiadóba.

BUDAPESTEN, az Andrássy úton, az operánál felújított, csendes, másfélszobás lakás hazalátogatóknak kiadó. ☎: (D) 089/93 78 88.

Élettársat, házastársat vagy barátot keresek, intelligens férfi személyben! 69 éves, külsőleg, belsőleg nagyon fiatalos egészséges kulturált asszony vagyok! Telefon: (H) 0036 28 412-511 este.

BUDAPEST, Vker, Országház, és Akadémia közötti dunaparti házban eladó egy teljesen felújított, igényes 44nm-es (nem leválasztott) lakás **csodálatos körpanorámával** (Lánchíd, Vár, Bástya stb.). Irányár DM 135.000,-. Tel. 0041 62 891 33 55.

Budapest, 720 m² ingatlan, penzionák kitépve (üzemelő szórakoztatási helységekkel) eladó! Irányár: 130 ezer Ft/m² Érdeklődni: Tel. (H) 0036-30-961 30 09.

Budapest I. kerületben eladó a Naphegy nyugati lejtőjén egy lakásos épületben, emeletárépítéssel újabb 170 m² lakás építési joga. Utcaról különbejárat, Szechenyhegyre panorámás kilátás. Érd. Tel./fax. (H) -1-213 9483

Olvasóink Figyelmébe:

Kérjük tisztelt és kedves olvasóinkat, hogy az „Életünk” lemondását ott kezdeményezzék ahonnan újságunkat kapják!

A HIRDETESEK SZÖVEGÉÉRT STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL !

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkészeti
Landwehrstr. 66 · 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
(Ungarische Delegatur)

Felelős kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészeti
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős szerkesztő Fejős Ottó
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József (olvasó és tördelő
szerkesztő) és Vincze András.

*
Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős
Abonnement: DM 30,— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 45,—

ELŐFIZETÉS:
Az életünket a helyi magyar lelkesek terjesztik,
ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar
lelkész,
oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 3,00 DM
Előfizetési ár egy évre DM 30,—
vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúlra legfeljebb DM 45,—
Lapzárta minden hónap 10-én.
Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.

Postbank München:
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
Katholische Ungarische Seelsorge,
Sonderkonto „Életünk”,
Erscheint 11 mal im Jahr.
Satz: GRAPHOS GmbH
Planegger Str. 87c, 81241 München
Tel. (0 89) 55 34 44

Druck: AMPER DRUCK GmbH
WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck
Tel. (0 81 41) 61 01 20
Fax (0 81 41) 60 01 28

**EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI
OLVASÓINK FIGYELMÉBE!**

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőkön keresztül (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „Életünk” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:
Apró-, házassági-, általános hirdetés DM
ára soronként (kb. 40 betű) 7,—
Jelleg portóval 7,—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.
Üzleti-, nyereséges hirdetések
soronként 10,—
nagybetűs (kétsoros) sor 20,—
kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Egymásutáni háromsori hirdetés esetén
10 % kedvezmény
Egymásutáni hatsori hirdetés esetén
20 % kedvezmény
Egy évi hirdetés esetén
25 % kedvezmény.
Hirdetések határideje minden hónap 10-e,
b e f i z e t v e !

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Kérjük előfizetőinket, hogy a befizetési díj összegét US 45,— értékében a Münchenbe, a szerkesztőség címére küldjék.
Előfizetési díj egy évre 17,— US \$ + 13,— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

Beilagenhinweis: Zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei. A KIADVÁNYHÖZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

MAGYARORSZÁGI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető Magyarországon az OTP Bank Budapest VIII. ker. Körzeti fiók: 11773085-07063558, t.a. 973080706355 számú kontójára, Fejős Ottó neven. Evi előfizetés hívekként: 2000. Ft.; lelkésznek öt intenció testimonium a kiadóhivatal címére.

A magyarok legkedveltebb találkozóhelye a hagyományos **MAGYAR BÁL**
Az eddigi nagyszerű keretek között 2000 február 19-én, szombaton 20.00 órai kezdettel, a **HOTEL BAYERISCHER HOF** (Promenadenplatz 2-6, München 2) dísztermében tartjuk.
Jegy elővétel a Bayerischer Hof pénztáránál
A Bálrendezésőség

Személy és áruforgalmazás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. Telefon: D-0049-07034-62580.

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (CH) 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

Budai kertes villában újonnan kialakított kétszobás ill. másfélszobás, bitörzött komfortos lakások kiadó 40 DM/lakás, naponta. Parkolás zárt kertben. Tel.: 00-36 12 02 30 25.

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusz kivánt helységekbe. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévíz vagy Budapestre.

München: Tel./Fax: (D) 089/ 69 99 85 17, 089/67 056 18 vagy 0172/84 252 88.

Ha egy értelmiségi, melegsívű úriember társat keresne, kérem jelentkezzen, állók elbée: 57/164, teltkarcsi, Münchenben élő, értelmiségi özvegyasszony vagyok. Tel. (D) 089/791 48 44.

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.

Dr. Schulte – Dr. Frohnde, ügyvédi tanácsadás minden jogi kérdésben.
Schwarz Annemarie, hites tolmács és fordító német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

MEGHÍVÓ

**Magyar Bál Frankfurtban
mikor: 2000 / február 19
este 20 órai kezdettel
terem nyitás 19.30 – kor
megszokott helyünkön,
„A Jahrhundert-Halle”
teremben
érdeklődni lehet: 069/24795021**

HIRDETOINK FIGYELMÉBE !

Befizetéseket és átutalásokat postacsek-kontókra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München – Sonderkonto:Postbank München, Konto-Nr.: 606 50-803, BLZ 700 100 80.

Református istentisztelet Münchenben a hó. minden 2. és 4. vasnapján, 11 órakor, Reisinger Str. 11

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten
Kreitmayrstr. 26 – 80335 München
Telefon: (089) 1 29 63 93.

Badacsonyi Szürkebarát	DM 7,80
Debrői Hárslevél	6,80
Etyeki Chardonnay	8,80
Villányi Rosé, Kékóportó	8,80
Villányi Kékfrankos	9,80
Villányi Cabernet	10,80
Egri Bikavér	7,50
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 puttonyos	16,50
Tokaji Asszú 4 puttonyos	20,—
Kecskeméti barackpálinka	29,—
Unikum	29,—
Egri cseresznyepálinka	25,50
Diólikőr	0,5 liter 14,50
Címeres barackpálinka	33,—
Sárgabarack-, Málnalikőr	0,5 liter 13,50
Tarhonya, kocka, laskatészta 1 kg	7,—
Májás-, véres hurka, disznósajt	13,—
Tokszalonka	15,—
Füstöltzalonna	12,—
Friss kolbász	15,—
Házi kolbász	17,—
Téliszalámi	33,—
Szegedi szalámi	30,—
Csabaí, Gyulai	27,—
Szaloncukor kapható!	